

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 61400-1/2019/4

Datum: 14. 8. 2019

POROČILO O IZVEDBI NAČRTA UKREPOV VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA IZVAJANJE PREDPISOV NA PODROČJU DVOJEZIČNOSTI 2015–2018

ZA LETO 2018

Poročilo pripravila:

*Delovna podskupina za
pripravo načrta ukrepov za izvajanje predpisov
na področju dvojezičnosti*

KAZALO

1	UVOD.....	4
2	UKREPI ZA IZBOLJŠANJE DOSEDANJEGA STANJA	7
2.1	Izvedba rednih in načrtovanih nadzorov	7
2.2	Preučitev pravilnosti sistemizacij in pravilne zasedbe delovnih mest in preučitev pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, upošteva 17. člen Zakona o javnih uslužbencih in 28. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.....	7
2.3	Strokovni nadzor nad poslovanjem občin.....	7
2.4	Skrb za orodje za objavo e-storitev na portalu eUprave	8
2.5	Izvedba tečajev jezika narodnih skupnosti	8
2.6	Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti.....	9
2.7	Identifikacija težav in priprava načrta ukrepov za boljše delo policije na narodnostno mešanih območjih	9
2.8	Zagotovitev vseh obrazcev, ki jih uporabljajo policisti v jeziku narodnostnih skupnosti.....	9
2.9	Jezikovno usposabljanje (tečajji v policiji 2014–2015)	10
2.10	Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju	10
2.11	Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji in šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji ..	11
2.12	Ugotovitev potreb odraslih po pripravi krajših programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti in razvoj programov s poudarkom na e-učenju	11
2.13	Posodobitev publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja, ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke.....	11
2.14	Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči..	12
2.15	Vzdrževanje in vsebinsko dopolnjevanje spletnega portala Jezikovna politika Republike Slovenije.....	12
2.16	Nadaljevanje (so)financiranja različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov	13
2.17	Nadaljevanje sofinanciranja občin na narodnostno mešanem območju.....	13
3	POROČILO O REALIZACIJI UKREPOV IZ NAČRTA UKREPOV	15
3.1	Izvedba rednih in načrtovanih nadzorov	15

3.2	Preučitev pravilnosti sistemizacij in pravilne zasedbe delovnih mest in preučitev pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, upoštevaje 17. člen Zakona o javnih uslužbencih in 28. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.....	15
3.3	Strokovni nadzor nad poslovanjem občin.....	24
3.4	Skrb za orodje za objavo e-storitev na portalu eUprava	25
3.5	Izvedba tečajev jezika narodnih skupnosti	25
3.6	Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti.....	27
3.7	Identifikacija težav in priprava načrta ukrepov za boljše delo policije na narodnostno mešanih območjih	33
3.8	Zagotovitev vseh obrazcev, ki jih uporabljajo policisti, v jeziku narodnostnih skupnosti.....	34
3.9	Jezikovno usposabljanje (tečajji v policiji 2014–2015)	34
3.10	Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju	34
3.11	Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji in šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji ..	36
3.12	Ugotovitev potreb odraslih po pripravi krajših programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti in razvoj programov s poudarkom na e-učenju	37
3.13	Posodobitev publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja, ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke.....	38
3.14	Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči..	38
3.15	Vzdrževanje in vsebinsko dopolnjevanje spletnega portala Jezikovna politika Republike Slovenije.....	40
3.16	Nadaljevanje (so)financiranja različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov	40
3.17	Nadaljevanje sofinanciranja občin na narodnostno mešanem območju.....	41
4	POROČILO O REALIZACIJI DRUGIH UKREPOV, KI NISO ZAJETI V NAČRTU UKREPOV.....	43
5	SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC.....	46

1 UVOD

Komisija Državnega zbora za narodni skupnosti je na 11. seji 25. 3. 2014 obravnavala problematiko dvojezičnosti ter pozvala vlado, da v sodelovanju z obema avtohtonima narodnima skupnostma najpozneje do konca septembra 2014 sprejme načrt ukrepov za dosledno sistemsko uresničevanje jezikovne zakonodaje v vsakodnevni praksi.

Na podlagi poziva državnozbornske komisije za narodni skupnosti po pripravi omenjenega načrta ukrepov je bila 20. 6. 2014 ustanovljena Delovna podskupina za pripravo načrta ukrepov za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti (v nadaljnjem besedilu: Delovna podskupina). Delovno podskupino sestavljajo predstavniki MIZŠ, MP, MK, MJU, UN, Obalne samoupravne skupnosti italijanske narodnosti in Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti. UN vodi Delovno podskupino in organizacijsko in administrativno koordinira njeno delo.

Delovna podskupina je na podlagi prispevkov pristojnih resorjev pripravila predlog Načrta ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018. Vlada Republike Slovenije ga je potrdila na 47. redni seji 23. 7. 2015 ter ga posredovala Komisiji Državnega zbora za narodni skupnosti. Hkrati je zadolžila pristojne resorje, ki so navedeni kot nosilci ukrepov, da ukrepe v predvidenih rokih realizirajo. Načrt ukrepov obsega poleg uvodnega dela še razloge za sprejetje načrta ukrepov, pravne podlage za izvajanje dvojezičnosti, pregled stanja uresničevanja dvojezičnosti v praksi ter predlog 17 ukrepov za izboljšanje dosedanjega stanja.

Delovna podskupina, ki je pripravila Načrt ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018, je pristojna tudi za spremljanje njegove izvedbe. Na podlagi poročil posameznih resorjev, zadolženih za izvedbo ukrepov, mora Delovna podskupina enkrat letno pripraviti poročilo o izvedbi ukrepov. Poročilo o izvedbi ukrepov sprejme Vlada Republike Slovenije ter z njim seznaniti Komisijo Državnega zbora za narodni skupnosti.

Delovna podskupina je do sedaj pripravila tri poročila, in sicer za leta 2015, 2016 in 2017. Poročilo za leto 2015 je Vlada Republike Slovenije sprejela na 108. redni seji 3. 11. 2016, poročilo za leto 2016 na seji 31. 8. 2017 ter poročilo za leto 2017 na dopisni seji 8. 8. 2018. Vsa tri poročila so bila posredovana Komisiji Državnega zbora za narodni skupnosti. Tako načrt ukrepov kakor tudi poročila so dosegljiva na svetovnem spletu.

Delovna podskupina je pripravila tudi tokratno poročilo, ki prav tako zajema poročila posameznih resorjev, ki so na podlagi načrta zadolženi za izvedbo posameznih ukrepov. Tudi pri pripravi tokratnega poročila je bila glede na poizvedbe Varuha človekovih pravic Republike Slovenije v letu 2016 posebna pozornost namenjena pridobitvi odzivov pristojnih resorjev glede prevajanja oziroma dostopnosti obrazcev v jeziku narodnih skupnosti.

Delovna podskupina na podlagi poročil posameznih resorjev med drugim ugotavlja, da je v okviru ukrepa »Izvedba rednih in načrtovanih nadzorov« Inšpektorat za javni sektor MJU v letu 2018 izvedel tri sistemske inšpekcijske nadzore nad določitvijo in izplačilom dodatka za dvojezičnost. Vse s strani inšpektorata ugotovljene nepravilnosti so revidiranci odpravili. V zvezi z ukrepom »Preučitev pravilnosti sistemizacij in pravilne zasedbe delovnih mest in preučitev pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, upošteva je 17. člen Zakona o javnih uslužbencih in 28. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju« Delovna podskupina ugotavlja, da so ministrstva poročala o uspešnosti izvedbe tega ukrepa. Nadalje ugotavlja, da je v okviru ukrepa »Strokovni nadzor nad poslovanjem občin« MJU organiziralo že četrti posvet o

uveljavljanju dvojezičnosti v občinah. Gre za del sistematičnega prizadevanja ministrstva in devetih občin, v katerih prebivajo pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti, za odpravo razkoraka med predpisano in dejansko dvojezičnostjo. Glede ukrepa »Skrb za orodje za objavo e-storitev na portalu eUprave« Delovna podskupina ugotavlja, da je v letu 2018 začela potekati optimizacija spletnih strani državne uprave, ki bo na novo definirala vsebine spletnih strani posameznih organov v okviru spletnega mesta gov.si in storitvenih portalov (eUprava, SPOT). V okviru ukrepa »Izvedba tečajev jezika narodnih skupnosti« prav tako ugotavlja, da so ministrstva poročala o uspešnosti izvedbe tega ukrepa. Tudi v okviru ukrepa »Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti« ugotavlja, da so ministrstva poročala o uspešnosti izvedbi tega ukrepa. MJU permanentno v okviru medresorskega usklajevanja posameznih predpisov ali pa posebej opozarja resorna ministrstva na nujnost zagotavljanja predpisanih dvojezičnih obrazcev. V okviru ukrepa »Identifikacija težav in priprava načrta ukrepov za boljše delo policije na narodnostno mešanih območjih« Delovna podskupina ugotavlja, da je bil ukrep načrtovan za leto 2015 in se izvaja kot trajna naloga. Sodelovanje s predstavniki in institucijami italijanske in madžarske narodne skupnosti je bilo v preteklih treh letih na vseh nivojih zelo dobro. V okviru ukrepa »Zagotovitev vseh obrazcev, ki jih uporabljajo policisti v jeziku narodnostnih skupnosti« se ugotavlja, da po podatkih MNZ v letu 2018 ni bilo sprememb. Glede ukrepa »Jezikovno usposabljanje (tečaji v policiji 2014–2015)« je ugotovljeno, da so bili v letu 2018 izvedeni dva tečaja italijanskega jezika in en tečaj madžarskega jezika. V okviru ukrepa »Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju« in ukrepa »Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji in v šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji« je MIZŠ izvedlo potrebne aktivnosti. V okviru ukrepa »Ugotovitev potreb odraslih po pripravi krajših programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti in razvoj programov s poudarkom na e-učenju« se ugotavlja, da je MIZŠ v sodelovanju z Republiškim zavodom za zaposlovanje v letu 2018 izpeljalo Javni razpis za financiranje neformalnih izobraževalnih programov za brezposelne v letu 2018. V zvezi z izvedbo ukrepa »Posodobitev publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja, ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke« Delovna podskupina ugotavlja, da je zavarovanim osebam na vseh uradnih dvojezičnih območjih na voljo v tiskani obliki 7 zloženek v italijanskem in 7 zloženek v madžarskem jeziku. Glede prevoda spletnih strani nacionalne kontaktne točke aktivnosti niso bile izvedene, prevod je predviden po posodobitvi njenih vsebin. V okviru ukrepa »Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči« je MP podalo informacijo o pripravi Pravilnika o ovojnici za vročanje po pošti v pravnem postopku in Pravilnika o ovojnici za vročanje po pošti v kazenskem postopku, identifikaciji obrazcev, obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči, ter zagotovitvi njihovega prevoda v italijanski in madžarski jezik in o zagotovitvi in objavi prevodov za pridobitev podatkov iz evidenc MP in uveljavljanje drugih pravic v postopkih, za katere je MP pristojno. V okviru ukrepa »Vzdrževanje in vsebinsko dopolnjevanje spletnega portala Jezikovna politika Republike Slovenije« se ugotavlja, da se je sofinanciranje spletnega portala »Jezikovna Slovenija« v okviru javnega razpisa izteklo z letom 2017, vendar je izvajalec Filozofska fakulteta v letu 2018 nadaljeval svoje delo, tj. vzdrževal in vsebinsko dopolnjeval ta portal, in sicer z lastnimi sredstvi. Ukrep »Nadaljevanje (so)financiranja različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov« je MK uspešno izvajalo, načrtovana sredstva so bila porabljena v celoti. UN je v letu 2018 v celoti uspešno izvedel ukrep »Nadaljevanje sofinanciranja občin na narodnostno mešanem območju«. MK, MGRT in MNZ so podali poročilo tudi o nekaterih drugih izvedenih aktivnostih, ki niso zajete v načrtu ukrepov, in so prispevale oziroma bodo prispevale k uresničevanju dvojezičnosti v praksi.

Na podlagi prispevkov resornih organov Delovna podskupina ugotavlja, da so bili ukrepi v letu 2018 uspešno realizirani. Nadalje ugotavlja, da se s poročilom za leto 2018 zaključuje Načrt ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018. Ne glede na napredek, ki je bil v letu 2015–2018 dosežen na tem področju in ki sta ga zaznali tudi obe narodni skupnosti, pa Delovna podskupina Vladi Republike Slovenije predlaga, da sledi priporočilu¹ Komisije Državnega zbora za narodni skupnosti z dne 11. 4. 2019 ter v okviru priprave seznama aktivnosti in ukrepov v odgovor na aktualna in odprta vprašanja glede položaja italijanske in madžarske narodne skupnosti oziroma uresničevanja pravic italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji ustrezno pozornost nameni tudi uresničevanju pravic obeh narodnih skupnosti na področju dvojezičnosti.

¹ »Komisija za narodni skupnosti priporoča Vladi RS, da v sodelovanju s predstavniki italijanske in madžarske narodne skupnosti v RS, izhajajoč iz veljavne zakonodaje ter upošteva Dogovor o sodelovanju poslancev italijanske in madžarske skupnosti z Vlado Republike Slovenije z dne 16. oktobra 2018, oblikuje seznam aktivnosti in ukrepov v odgovor na aktualna in odprta vprašanja glede položaja italijanske in madžarske narodne skupnosti oziroma uresničevanja pravic italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji.«

2 UKREPI ZA IZBOLJŠANJE DOSEDANJEGA STANJA

2.1 Izvedba rednih in načrtovanih nadzorov

Obrazložitev:

- nadzor nad izvajanjem Zakona o javnih uslužbencih in Zakona o sistemu plač v javnem sektorju – sistemizacija delovnih mest in dodatek za dvojezičnost,
- nadzor v upravnih zadevah nad upravnimi in drugimi državnimi organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblasti glede zagotavljanja dvojezičnosti in posebnih pravic pripadnikov narodne manjšine iz 62. člena Zakona o splošnem upravnem postopku. V primeru ugotovljenih nepravilnosti se predstojniku nadziranega organa predlaga in odredi izvedbo ukrepov za uskladitev dejanskega stanja z normativnim.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za javno upravo, Inšpektorat za javni sektor.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun ministrstva, pristojnega za javno upravo.

2.2 Preučitev pravilnosti sistemizacij in pravilne zasedbe delovnih mest in preučitev pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, upošteva 17. člen Zakona o javnih uslužbencih in 28. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju

Obrazložitev:

Za pripravo in pregled sistemizacij so odgovorni predstojniki organov. Sistemizacijo delovnih mest namreč sprejema predstojnik organa oziroma poslovodni ali drugi pristojni organ subjekta javnega sektorja. Samo predstojnik oziroma poslovodni organ lahko glede na vsebino nalog oceni, kakšna raven znanja jezika narodne skupnosti je za opravljanje nalog na določenem delovnem mestu potrebna, v nadaljevanju pa se glede na zahtevano raven znanja jezika narodne skupnosti določi tudi višina dodatka za dvojezičnost. Predstojnik je tudi tisti, ki mora presoditi, ali javni uslužbenec izpolnjuje pogoje za konkretno delovno mesto, na katerem se zahteva znanje jezika narodne skupnosti.

Nosilec: vsi organi javne uprave.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun posameznega organa javne uprave.

2.3 Strokovni nadzor nad poslovanjem občin

Obrazložitev:

Nadzor na podlagi 88. a člena Zakona o lokalni samoupravi glede izvajanja dvojezičnosti na področju delovanja organov občine (seje občinskih organov, objava splošnih aktov), delovanja

občinske uprave (dvojezično poslovanje) ter področju zagotavljanja gospodarskih javnih služb v pristojnosti občin – SLS. Nadzor bo izveden v smislu preventivnega svetovanja. V občinah, ki imajo s statutom določena dvojezična naselja, bo redni nadzor vseboval tudi nadzor izvajanja dvojezičnosti na treh nivojih (sprejemanje, izvajanje odločitev, zagotavljanje javnih služb).

Nosilec: ministrstvo, pristojno za javno upravo.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun ministrstva, pristojnega za javno upravo.

2.4 Skrb za orodje za objavo e-storitev na portalu eUprave

Obrazložitev:

- eUprava poskrbi za orodje za objavo storitev,
- eUprava pripravi osnovne statične vsebine o portalu,
- pristojni organi (njihovi uredniki vsebin) pripravijo ažurne vsebine in obrazce, poskrbijo za prevod in jih objavijo na portalu eUprava.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za javno upravo.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: v načrtu prenove portala eUprava so predvidena tudi finančna sredstva za realizacijo strani v jezikih avtohtonih narodnih skupnosti, vendar le za statične osnovne vsebine.

Finančni vir: sredstva EU, proračun ministrstva, pristojnega za javno upravo

2.5 Izvedba tečajev jezika narodnih skupnosti

Obrazložitev:

Organi, ki delujejo na narodnostno mešanih območjih v okviru lastnih resursov (zaposleni pri organu, ki aktivno obvladajo jezik narodne skupnosti), za svoje zaposlene periodično brezplačno izvajajo tečaje jezika narodne skupnosti. Takšen tečaj že poteka v okviru UE Lendava in UE Murska Sobota.

Nosilec: organi, ki delujejo na narodnostno mešanih območjih.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun posameznega organa.

2.6 Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti

Obrazložitev:

Prevajanje oziroma zagotavljanje vseh obrazcev (predpisani – priloga predpisom, nepredpisani – pomoč uporabnikom upravnih storitev) v slovensko-italijanski ter slovensko-madžarski različici je naloga posameznega resornega ministrstva.

Nosilec: resorna ministrstva.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: integralni proračun posameznih pristojnih resornih ministrstev.

2.7 Identifikacija težav in priprava načrta ukrepov za boljše delo policije na narodnostno mešanih območjih

Obrazložitev:

V policiji bodo na obeh policijskih upravah, kjer sta narodnostni mešani območji, organizirali sestanka s predstavniki narodnostnih skupnosti. Na sestanku bodo skupaj preverili uresničevanje sprejetih ukrepov v preteklosti in ugotovili področja dela policije, kjer prihaja do težav, ter pripravili ukrepe za še boljše medsebojno sodelovanje v prihodnje.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (policija), v sodelovanju z narodnima skupnostma.

Čas izvedbe: leto 2015 – in v nadaljevanju trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun ministrstva, pristojnega za notranje zadeve (policija).

2.8 Zagotovitev vseh obrazcev, ki jih uporabljajo policisti v jeziku narodnostnih skupnosti

Obrazložitev:

V policiji bodo v letu 2015 poskrbeli, da bodo vsi obrazci, ki jih policisti uporabljajo pri svojem delu, dostopni prek intraneta policije v madžarskem in italijanskem jeziku.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (policija), v sodelovanju z narodnima skupnostma.

Čas izvedbe: junij 2015 – in v nadaljevanju trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun ministrstva, pristojnega za notranje zadeve (policija).

2.9 Jezikovno usposabljanje (tečaji v policiji 2014–2015)

Obrazložitev:

Izvajanje tečaja madžarskega jezika in italijanskega jezika na podlagi določb Zakona o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol) (Uradni list RS, št. 15/13) – gre za določbi ZODPol, ki policiji nalagata obveznost zagotavljanja usposabljanja za pridobitev znanja jezika narodne skupnosti (80. člen), in sicer v enem letu od sprejetja zakona (110. člen). V skladu z ZODPol je policija organizirala tudi tečaj italijanskega jezika in madžarskega jezika, začetek v decembru 2013 in zaključek septembra 2014.

Za izvedbo tečaja italijanskega jezika je policija zagotovila lastne resurse (ustrezno strokovno usposobljenega uslužbenca, prostorske kapacitete in zagotovljena finančna sredstva).

Za izvedbo tečaja in poučevanja madžarskega jezika policija nima ustrezno usposobljenega uslužbenca, zato je bilo treba vse aktivnosti prilagoditi temu dejstvu. V sodelovanju z Ministrstvom za notranje zadeve je bil najprej izveden postopek izbora najugodnejšega ponudnika oziroma ustanove za izvedbo tečaja madžarskega jezika.

V pripravi je tudi že načrt za izvedbo tečajev madžarskega in italijanskega jezika za leto 2015 in podobno tudi v naslednjih letih.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (policija).

Čas izvedbe: 2015–2018.

Potrebna sredstva: letno 6.000 EUR.

Finančni vir: interni finančni načrt policije.

2.10 Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju

Obrazložitev:

Izkazana je potreba po dodatnem usposabljanju pedagoških delavcev, v okviru specifičnih potreb v dvojezičnih vzgojnoizobraževalnih zavodih.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za izobraževanje.

Čas izvedbe: 2016 do 2020.

Potrebna sredstva: ESS 2016–2020.

Finančni vir: integralni proračun ministrstva, pristojnega za izobraževanje, in ESS.

2.11 Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji in šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji

Obrazložitev:

Izkazana je potreba po dodatnem usposabljanju pedagoških delavcev, v okviru specifičnih potreb v manjšinskih vzgojno-izobraževalnih zavodih.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za izobraževanje.

Čas izvedbe: 2016 do 2020.

Potrebna sredstva: ESS 2016–2020.

Finančni vir: integralni proračun ministrstva, pristojnega za izobraževanje, in ESS.

2.12 Ugotovitev potreb odraslih po pripravi krajših programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti in razvoj programov s poudarkom na e-učenju

Obrazložitev:

Izpostavljena potreba po izboljšanju kompetenc italijanskega in madžarskega jezika za odrasle.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ministrstvo, pristojno za javno upravo, ministrstvo, pristojno za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ministrstvo, pristojno za izobraževanje.

Čas izvedbe: 2016 do 2020.

Potrebna sredstva:

Finančni vir: integralni proračun, ESS.

2.13 Posodobitev publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja, ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke

Obrazložitev:

Prevod dodatnih publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke v madžarski in italijanski jezik, in sicer z namenom omogočiti tem osebam še lažji dostop do informacij, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja, upoštevajoč razpoložljiva finančna sredstva ZZZS (stroški prevajanja, oblikovanja) in kadrovske vire ZZZS (objava in posodabljanje povsem novih spletnih strani).

Nosilec: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: letno v okviru proračunskih sredstev.

Finančni vir: proračun Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

2.14 Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči

Obrazložitev:

Potrebno je preveriti, ali so v italijanski in madžarski jezik prevedeni vsi obrazci, ki so predpisani v veljavni zakonodaji in so namenjeni uveljavljanju pravic strank v postopkih pred sodiščem. Potrebno je tudi preveriti, kako naj se ustrezno izvrši tovrstno delovanje, zlasti z vidika dostopnosti besedila prevedenih obrazcev (vprašanje objave).

Nosilec: ministrstvo, pristojno za pravosodje.

Čas izvedbe: predvidoma do konca leta 2016.

Potrebna sredstva: dodatna sredstva niso potrebna.

Finančni vir: proračun ministrstva, pristojnega za pravosodje.

2.15 Vzdrževanje in vsebinsko dopolnjevanje spletnega portala Jezikovna politika Republike Slovenije

Obrazložitev:

Leta 2014 je bil na podlagi javnega razpisa sofinanciran in vzpostavljen nov spletni portal Jezikovna politika Republike Slovenije. Na njem bosta tudi jezika narodnih skupnosti dobila pomembno mesto. Namen portala je prikazati vsa področja, ki jih obravnava Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko, tako pravne podlage kakor izobraževalne, medijske in druge vidike rabe jezikov v Sloveniji ter v primeru slovenščine pri zamejcih, zdomcih in izseljencih tudi zunaj meja države. To je in bo pomemben korak k promociji stanja in statusa italijanskega in madžarskega jezika v vsej Sloveniji, ne le na dvojezičnem območju, saj izvajalec načrtuje široko in raznoliko promocijo jezikovne politike v Sloveniji. Načrtovana popularizacija namreč pokriva tako strokovno kot laično javnost in bo potekala prek različnih medijev in v različnih oblikah.

Nosilec: ministrstvo, pristojno za kulturo.

Čas izvedbe: 2015 (objava)–2017.

Potrebna sredstva: predvidoma 24.500 EUR vsako leto.

Finančni vir: integralni proračun ministrstva, pristojnega za kulturo.

2.16 Nadaljevanje (so)financiranja različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov

Obrazložitev ukrepa:

Ministrstvo za kulturo spodbuja tudi specifične kulturne dejavnosti avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti v Sloveniji skladno z njihovimi izraženimi kulturnimi potrebami. Na podlagi 59. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo se financirajo letni kulturni programi italijanske in madžarske narodne skupnosti. Vsako leto se osrednjima organizacijama italijanske in madžarske skupnosti posreduje neposredni poziv za predložitev predloga kulturnega programa. Kulturni program vključuje delovanje zavoda, ki ga je ustanovila narodna skupnost, ter tudi projekte drugih izvajalcev narodne skupnosti, ki jih skupnost izbere prek razpisa.

Kulturna programa obeh narodnih skupnosti vključujeta različna področja, med drugim tudi dejavnosti, ki pomenijo ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika. To so izdajateljska in založniška dejavnost: izdaja revij in časopisov v maternem jeziku, ki obravnavajo izvirne in prevodne leposlovne, esejistične in kritiške prispevke ter izvirne in prevodne prispevke o leposlovju, umetnosti in kulturi, mladinskih revij in časopisov v maternem jeziku, ki prispevajo h kulturni vzgoji in izobraževanju otrok in mladine, izvirnih leposlovnih esejističnih in kritiških del v maternem jeziku, dvojezičnih prevodnih in poljudnoznanstvenih leposlovnih del za odrasle ali za mladino, izvirnih in prevodnih del iz humanističnih in družboslovnih ved, posebno tistih, ki se nanašajo na jezik, umetnost in kulturo matičnega naroda oz. manjšinske skupnosti, slovarskih del, pomembnih za ohranitev posebne kulturne identitete, ter dejavnosti za ohranjanje materne jezika, na primer študijska tekmovanja, kvizi znanja, recitacijska tekmovanja, literarni natečaji, programi za vrtce ter za učence in dijake osnovnih in srednjih šol, poletni tabori materne jezika, priložnostni gledališki, glasbeni in folklorni programi ipd.

Nosilec izvedbe: ministrstvo, pristojno za kulturo.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: v letu 2015 predvidoma 130.600 EUR.

Finančni vir: integralni proračun ministrstva, pristojnega za kulturo.

2.17 Nadaljevanje sofinanciranja občin na narodnostno mešanem območju

Obrazložitev ukrepa:

Urad Vlade RS za narodnosti namenja sredstva za sofinanciranje dvojezičnega poslovanja občinskih uprav in organov ter delovanja občinskih samoupravnih narodnih skupnosti. Sredstva za delovanje občinskih uprav se namenjajo npr. za del plač in povračil stroškov v zvezi z delom ter drugih prejemkih zaposlenih (npr. dodatek za dvojezičnost), sejnine za stroške priprave in objave dvojezičnih gradiv za seje občinskega sveta in njegovih delovnih teles ter prevodov, lektoriranja in objave občinskih predpisov ter drugih gradiv v jeziku italijanske in madžarske narodne skupnosti. Sredstva za delovanje občinskih samoupravnih narodnih skupnosti so namenjena med drugim tudi za rabo in promocijo materne jezika.

Nosilec: organ, pristojen za narodnosti.

Čas izvedbe: trajna naloga.

Potrebna sredstva: v letu 2015 predvidoma 1.612.975 EUR.

Finančni vir: proračun organa, pristojnega za narodnosti.

3 POROČILO O REALIZACIJI UKREPOV IZ NAČRTA UKREPOV

3.1 Izvedba rednih in načrtovanih nadzorov

Po podatkih **MJU** je Inšpektorat za javni sektor v letu 2018 izvedel tri (3) sistemske inšpekcijske nadzore nad določitvijo in izplačilom dodatka za dvojezičnost, in sicer:

- v Upravi RS za zaščito in reševanje, Izpostava Koper,
- v Srednji tehniški šoli Koper ter
- na Univerzi na Primorskem.

Ugotovljene so bile naslednje nepravilnosti:

- v aktu o sistemizaciji delovnih mest za posamezna delovna mesta niso bili natančno določeni pogoji za zasedbo delovnega mesta glede znanja jezika narodne skupnosti (npr. osnovna raven znanja italijanskega jezika, višja raven znanja italijanskega jezika), ampak je bil takšen pogoj določen med zelenimi znanji,
- v aktu o sistemizaciji delovnih mest pri posameznem delovnem mestu nista bila določena dodatek za dvojezičnost in višina tega dodatka (kar je predpogoj za določitev dodatka za dvojezičnost v individualnem aktu posameznega javnega uslužbenca in hkrati podlaga za izplačilo takšnega dodatka pri plači),
- javnemu uslužbencu v individualnem aktu ni bil določen dodatek za dvojezičnost,
- javni uslužbenci so prejeli dodatek za dvojezičnost tudi v primerih, ko znanje jezika narodne skupnosti ni bilo določeno kot pogoj za zasedbo delovnega mesta, ampak je bilo določeno med zelenimi znanji,
- znanje jezika narodne skupnosti oz. raven znanja pri posameznih javnih uslužbencih v posameznih primerih ni bilo izkazano, dodatek za dvojezičnost pa se je kljub temu izplačeval.

Vse s strani inšpektorata ugotovljene nepravilnosti (navedene v alinejah prejšnjega odstavka) so revidiranci odpravili.

3.2 Preučitev pravilnosti sistemizacij in pravilne zasedbe delovnih mest in preučitev pravilnosti oz. upravičenosti izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, upošteva 17. člen Zakona o javnih uslužbencih in 28. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju

Izvedba ukrepa, ki se nanaša na pravilnost aktov o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, na pravilnost zasedbe delovnih mest ter na pravilnost izplačevanje dodatka za dvojezičnost, je v pristojnosti vsakega predstojnika organa javne uprave.

MJU je pristojno za sistemsko urejanje oziroma zagotavljanje normativnih pogojev za ureditev poslovanja organov in javnih uslužbencev na dvojezičnem območju. Ti normativni pogoji za ureditev dvojezičnega poslovanja in za enakopravno javno rabo madžarskega in italijanskega jezika na območjih občin, v katerih živi madžarska ter italijanska narodna skupnost, so zagotovljeni v Zakonu o javnih uslužbencih in Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju, ki sledita določbam Ustave Republike Slovenije (11., 61. in 62. členu).

Področje dvojezičnega poslovanja je torej normativno urejeno, MJU pa v okviru svojih pristojnosti ves čas izvaja ustrezne aktivnosti na tem področju, in sicer:

- pripravo odgovorov na posamezna vprašanja organov in javnih uslužbencev ter

- pripravo sistemskih vsebinskih pojasnil za organe državne uprave in druge subjekte javnega sektorja, s katerimi jih opozarja na pravilno in dosledno izvajanje predpisov glede zagotavljanja dvojezičnega poslovanja.

Ministrstvo je zaradi preglednosti in lažjega izvajanja v praksi v letu 2018 pripravilo gradivo »Normativna ureditev dvojezičnega poslovanja«, ki je dostopno na spletni strani ministrstva in se stalno dopolnjuje, predvsem ob spremembi predpisov, ki urejajo to področje. Z vsebino gradiva ministrstvo opozarja na pravilno in dosledno izvajanje predpisov glede zagotavljanja dvojezičnega poslovanja, hkrati pa je v pomoč delodajalcem oziroma predstojnikom pri izvajanju dvojezičnega poslovanja v praksi.

Po podatkih iz kadrovske evidence MFERAC na dan 31. 12. 2018 ima na upravnih enotah, ki delujejo na dvojezičnih območjih, dodatke za dvojezičnost naslednje število javnih uslužbencev:

UPRAVNA ENOTA	Št. vseh JU	Dodatek 3 %	Dodatek 4 %	Dodatek 6 %
IZOLA	28	3 JU	1 JU	23 JU
KOPER	53	5 JU	1 JU	47 JU
LENDAVA	39	7 JU	0 JU	17 JU
MURSKA SOBOTA	66	2 JU	0 JU	2 JU
PIRAN	27	0 JU	1 JU	26 JU

MK pojasnjuje, da priprava sistemizacij delovnih mest v javnih zavodih s področja kulture, ki izvajajo javno službo na narodnostno mešanih območjih, ter nadzor nad njimi nista v pristojnosti ministrstva, pač pa akt o sistemizaciji delovnih mest izdajo javni zavodi sami, medtem ko nadzor nad njimi na predmetnem področju izvaja pristojni inšpektorat za sistem javnih uslužbencev.

Po navedbah **MIZŠ** se na področju osnovnega šolstva dodatek za dvojezičnost učiteljem in ostalim strokovnim delavcem izplačuje v višini 12–15 % osnovne plače, ostalim delavcem pa v višini 3–6 % osnovne plače.

Dodatek se je za dvojezičnost v šolskem letu 2017/18 izplačeval na treh osnovnih šolah z italijanskim učnim jezikom in petih dvojezičnih osnovnih šolah, dveh osnovnih šolah s prilagojenim programom in dveh zavodih za izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Dodatek je prejelo 314 zaposlenih delavcev (279 strokovnih delavcev in 35 tehničnih delavcev) v skupni višini 797.000,00 evrov letno. Od tega so prejele dvojezične osnovne šole 502.000,00 evrov letno, šole z italijanskim učnim jezikom pa 295.000,00 evrov letno. Več kot 95 % sredstev dodatka za dvojezičnost pripada učiteljem in ostalim strokovnim delavcem na šoli.

Dodatek za dvojezičnost se v šolskem letu 2018/19 izplačuje na treh osnovnih šolah z italijanskim učnim jezikom in petih dvojezičnih osnovnih šolah, dveh osnovnih šolah s prilagojenim programom in enem zavodu za izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Dodatek prejema 325 zaposlenih delavcev (290 strokovnih delavcev in 35 tehničnih delavcev) v skupni višini 838.000,00 evrov letno. Od tega prejemajo dvojezične osnovne šole 524.000,00 evrov letno, šole z italijanskim učnim jezikom pa 314.000,00 evrov letno. Več kot 95 % sredstev dodatka za dvojezičnost pripada učiteljem in ostalim strokovnim delavcem na šoli.

Dodatek za dvojezičnost se je v šolskem letu 2017/18 izplačeval na treh srednjih šolah z italijanskim učnim jezikom in eni dvojezični srednji šoli. Dodatek se izplačuje učiteljem in ostalim strokovnim delavcem v višini 15 % osnovne plače, ostalim delavcem pa v višini 6 % osnovne plače. Višina je določena s pravilnikom o financiranju za oba tipa šol. Podatka o številu delavcev, ki dodatek prejemajo, in obsegu sredstev ministrstvo nima, saj financiranje srednjih

šol poteka kosovno prek cene na dijaka. Dodatek se upošteva v ceniku delovnih mest, ki se ga uporablja za določitev cen programov, ni pa izračuna po posameznih elementih tega cenika.

Po podatkih **MDDSZ** so bile na področju trga dela in zaposlovanja 12. 5. 2016 sprejete spremembe akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, s katerimi so se spremenili opisi delovnih mest za območni službi Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje Koper in Murska Sobota. S spremembo so se natančno določila delovna mesta, na katerih mora javni uslužbenec izpolnjevati pogoj znanja jezika narodne skupnosti in tudi nivo potrebnega znanja, osnovni ali višji. Na podlagi spremenjenega akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest so se skladno s 17. členom Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E in 40/12 – ZUJF) ter 23. in 28. členom Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17 in 84/18) zaposlenim ponudile v podpis tudi ustrezne nove pogodbe o zaposlitvi, v katerih je vključen tudi dodatek za dvojezičnost.

V opisih del in nalog za Območno službo Murska Sobota in Območno službo Koper so določena delovna mesta, pri katerih je pogoj za zasedbo tudi znanje jezika narodne skupnosti, in sicer:

- na Uradu za delo Lendava je pogoj za zasedbo na treh delovnih mestih višja raven znanja madžarskega jezika,
- na uradih za delo Koper, Izola in Piran na vseh delovnih mestih osnovna raven znanja italijanskega jezika, poleg tega pa še za zaposlena na področju izvajanja zavarovanja, svetovalca generalnega direktorja in direktorja Območne službe Koper.

Delovna mesta, na katerih je pogoj za zasedbo osnovni nivo znanja jezika manjšine, se ločijo od drugih na podlagi signirnega znaka (številka delovnega mesta v okviru OE). Sprememb v letu 2018 ni bilo.

Višina sredstev, porabljenih v letu 2018 za uresničitev aktivnosti v okviru ukrepa:

Območna služba Murska Sobota: 2.197,34 evra.

Območna služba Koper: 12.107,23 evra.

Po navedbah ministrstva določba 89. d člena Kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (Uradni list RS, št. 15/94 18/94 – ZRPJZ, 57/95, 19/96, 56/98, 76/98, 39/99 – ZMPUPR, 102/00, 62/01, 43/06 – ZKoiP, 60/08, 75/08, 107/11, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 80/18 in 5/19 – popr.) določa, da delavcem, ki delajo na območju občin, kjer živita italijanska ali madžarska narodna skupnost in so razporejeni na delovna mesta, za katera je z aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest zahtevano znanje jezika narodne skupnosti, pripada dodatek za dvojezično poslovanje. Dodatek znaša za:

- aktivno znanje jezika narodne skupnosti 6 % osnovne plače delavca,
- pasivno znanje jezika narodne skupnosti 3 % osnovne plače delavca.

Z aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest centrov za socialno delo, varstveno delovnih centrov in domov za starejše so določena delovna mesta, za katera je zahtevano znanje jezika narodne skupnosti. Delavcem, ki so razporejeni na navedena delovna mesta, tako pripada dodatek za dvojezično poslovanje.

Socialnovarstveni zavodi, ki delajo na območju občin, kjer živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, so:

1. Center za socialno delo Pomurje, Enota Lendava in Center za socialno delo Južna Primorska, Enota Izola, Enota Piran in Enota Koper;
2. Varstveno delovni center Koper in Varstveno delovni center Murska Sobota – v obdobju januar–december 2018 je bilo iz proračunskih sredstev namenjenih za financiranje dodatka za dvojezičnost v VDC Koper 18.374,23 evra in v VDC Murska Sobota 3.332,12 evra;
3. Dom starejših Lendava, Dom upokoencev Izola in Obalni dom upokoencev Koper.

Iz vseh treh domov za starejše je MDDSZ na podlagi poziva prejelo naslednje odgovore na posamezna vprašanja:

Dom starejših Lendava

1. Ali vsi notranji akti določajo obvezno rabo manjšinskega jezika pri zagotavljanju storitve uporabniku? (Kateri, kakšne so določbe?)

Dom starejših Lendava pri opravljanju svoje dejavnosti uporablja 34 internih aktov. Dom zagotavlja poslovanje v slovenskem in madžarskem jeziku. Zaradi poslovanja na dvojezičnem območju je uporaba slovenskega in madžarskega jezika enakopravna, delavcem, ki imajo dodatna aktivna ali pasivna znanja iz madžarskega jezika, pa se priznava dodatek v skladu z 89. d členom Kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije.

V aktu o sistemizaciji je opredeljeno, da je na delovnih mestih, na katerih prihajajo delavci v neposreden stik s stanovalci, poleg znanja slovenskega jezika zaželeno funkcionalno znanje madžarskega jezika. Stanovalci imajo zagotovljeno pravico uporabljati materni jezik, kar se zagotavlja s tem, da je na vsakem oddelku doma in v vsaki izmeni zaposleni, ki obvlada tako slovenski kakor tudi madžarski jezik, kar je pomembno predvsem ob izražanju njihovih potreb in želja.

2. Koliko zaposlenih uporablja jezik manjšine pri svojem delu in na kakšnem nivoju, koliko zaposlenih ima dodatek za dvojezičnost (osnovna, višja raven)?

Večina zaposlenih razume tako slovenski kakor tudi madžarski jezik in se je s stanovalci sposobna sporazumevati v obeh jezikih. Večina stanovalcev uporablja madžarski jezik kot pogovorni jezik, ki ni pravi knjižni jezik, zaradi tega tudi stanovalci ne posegajo po brošurah doma, ki so napisane v madžarskem knjižnem jeziku, ker jih ne razumejo ali jih razumejo zelo težko. Ker se stanovalci sporazumevajo v pogovornem jeziku, je toliko lažje tudi za zaposlene, ki so slovenske narodnosti, da jih po nekaj letih dela v domu tudi sami razumejo.

V Domu starejših Lendava ima dodatek za dvojezičnost 38 delavcev, ki pri svojem delu uporabljajo jezik manjšine in izpolnjujejo pogoj znanja jezika na osnovni ravni. Vsi imajo dodatek za osnovno raven znanja, za prevajanje besedil in aktov pa se poslužujejo storitev uradnega prevajalca. Med zaposlenimi ni nobenega, ki bi obvladal madžarski jezik na stopnji, da bi lahko prevedel besedilo iz slovenskega v madžarski jezik.

3. Koliko uporabnikov/oskrbovancev v vašem zavodu uporablja jezik manjšine?

Jezik madžarske manjšine uporablja 61 stanovalcev, kar je ena tretjina vseh stanovalcev. Večina stanovalcev prihaja iz Upravne enote Lendava (več kot 95 %), v kateri je sedem občin. Večina prebivalcev v Upravni enoti Lendava je slovenske narodnosti, stanovalci madžarske narodnosti pa prihajajo iz občin Lendava in Dobrovnik.

4. Kakšen je postopek, če se želi uporabnik/oskrbovanec pritožiti zaradi nezagotavljanja storitve/postopka v njegovem (manjšinskem) jeziku?

Ker večina zaposlenih obvlada jezik madžarske manjšine, do sedaj ni bilo v domu nobenih težav glede pritožb, pobud, predlogov stanovalcev, ki so jih hoteli dati v maternem jeziku. Če se stanovalci madžarske narodnosti želijo pritožiti zaradi nezagotavljanja storitev ali postopka v maternem (madžarskem) jeziku, to pritožbo izrazijo ustno, niso pa te pritožbe sposobni izraziti pisno, saj jezik manjšine ne obvladajo na taki ravni, da bi se sami lahko izražali tudi pisno. Pisno izražanje obvlada le en stanovalec, ki je kot pedagoški delavec bil zaposlen na območju, kjer živi madžarska narodnost.

Da živijo na narodnostno mešanem območju, je za delo v domu prednost, saj se s tem mešata tudi dve različni kulturi, prireditve v domu potekajo v obeh jezikih, prav tako tudi duhovna oskrba, zbori stanovalcev, svet stanovalcev. Vsak stanovalec v stiku z zaposlenimi lahko uporablja jezik, ki mu je domač in ga je uporabljal pred prihodom v dom.

Dom upokojencev Izola

1. Ali vsi notranji akti določajo obvezno rabo manjšinskega jezika pri zagotavljanju storitve uporabniku? (Kateri, kakšne so določbe?)

Akti Doma upokojencev Izola ne določajo obvezne rabe manjšinskega jezika. V zavodu se neposredno uporabljajo zakonske podlage.

2. *Koliko zaposlenih uporablja jezik manjšine pri svojem delu in na kakšnem nivoju, koliko zaposlenih ima dodatek za dvojezičnost (osnovna, višja raven)?*

Jezik manjšine pri svojem delu uporablja večina zaposlenih. Do dodatka za dvojezičnost pa je upravičenih 58 zaposlenih za osnovno raven znanja italijanskega jezika (3 %) in eden za višjo raven znanja italijanskega jezika (6 %).

3. *Koliko uporabnikov/oskrbovancev v vašem zavodu uporablja jezik manjšine?*

Izključno jezik manjšine uporablja pet stanovalcev.

4. *Kakšen je postopek, če se želi uporabnik/oskrbovanec pritožiti zaradi nezagotavljanja storitve/postopka v njegovem (manjšinskem) jeziku?*

Uporabniki kot njihovi svojci imajo možnost pridobitve informacij o pritožbenih poteh v njegovem (manjšinskem) jeziku v socialni službi. Obrazci za sprejem (vloga za sprejem, zdravniško mnenje ter izjava za plačilo) so objavljeni na spletni strani doma v slovenskem in italijanskem jeziku. Opis pritožbenih poti v pisni obliki pa je v postopku prevajanja oz. pripenjanja na spletno stran doma.

Obalni dom upokoencev Koper

1. *Ali vsi notranji akti določajo obvezno rabo manjšinskega jezika pri zagotavljanju storitve uporabniku? (Kateri, kakšne so določbe?)*

Notranji akti Obalnega doma upokoencev Koper ne določajo obvezne rabe manjšinskega jezika. V zavodu se neposredno uporabljajo zakonske podlage.

2. *Koliko zaposlenih uporablja jezik manjšine pri svojem delu in na kakšnem nivoju, koliko zaposlenih ima dodatek za dvojezičnost (osnovna, višja raven)?*

V domu 43 zaposlenih prejema 6 % dodatka za dvojezičnost (višja raven znanja italijanskega jezika), en zaposlen prejema 4 % dodatka za dvojezičnost (višja raven znanja italijanskega jezika) in 38 zaposlenih prejema 3 % dodatka za dvojezičnost (osnovna raven znanja italijanskega jezika).

3. *Koliko uporabnikov/oskrbovancev v vašem zavodu uporablja jezik manjšine?*

Trenutno v zavodu deloma uporabljajo jezik manjšine štirje uporabniki. Jezik manjšine uporablja tudi 10 uporabnikov storitve pomoč na domu, varovanja na daljavo, programa Vitica.

4. *Kakšen je postopek, če se želi uporabnik/oskrbovanec pritožiti zaradi nezagotavljanja storitve/postopka v njegovem (manjšinskem) jeziku?*

V skladu z veljavno zakonsko podlago lahko uporabnik poda ugovor zoper opravljeno storitev. Pri tem mu pomaga strokovni delavec, najpogosteje socialni delavec, ki ima obvezna znanja manjšinskega jezika, tj. italijanščine.

Po podatkih ministrstva je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije na podlagi določil Zakona o javnih uslužbencih (17. člen) in Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (28. člen), Statuta Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (Uradni list RS, št. 52/14) in Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest zavoda, sklepa generalnega direktorja o dodatku za dvojezičnost (določena so delovna mesta ter višina dodatka) ter na tej podlagi sklenjenih pogodb o zaposlitvi v letu 2018 dodatek za dvojezičnost izplačeval 37 zaposlenim, za kar je zavod namenil 15.579,51 evra bruto.

Po podatkih **MF** je Finančna uprava Republike Slovenije v Aktu o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest sistemizirala delovna mesta glede na potrebe posameznega področja dela. Na podlagi tega je za Finančni urad Koper in Finančni urad Murska Sobota sistemizirala tudi delovna mesta, na katerih se zahteva znanje jezika narodne skupnosti. Nekaj takšnih delovnih mest je sistemiziranih tudi na Generalnem finančnem uradu, in sicer za tista področja, ki so organizirana centralno, izvajajo pa se na območju narodne skupnosti (preiskave, priprava na izvršbo, podpora sistemskim storitvam). Na Finančni upravi Republike Slovenije je bilo na dan 6. 2. 2019 zaposlenih 263 javnih uslužbencev, ki zasedajo delovna mesta, na katerih je zahtevano znanje italijanskega jezika. 84 zaposlenih prejema dodatek v višini 6 %, 179 zaposlenih pa dodatek v višini 3 %. Izpolnjevanje pogojev za zasedbo delovnega mesta, kjer je bila ugotovljena potreba po znanju jezika narodne skupnosti, se preverja že ob sami sklenitvi

delovnega razmerja oziroma ob premestitvi. Tudi na območju madžarske narodne skupnosti so zaposleni javni uslužbenci, ki izpolnjujejo pogoj znanja jezika narodne manjšine, in sicer je takih uslužbencev 32, od katerih 18 uslužbencev prejema dodatek v višini 3 %, 14 uslužbencev pa zaseda delovna mesta, kjer se zahteva aktivno znanje madžarskega jezika in prejemajo dodatek v višini 6 %.

Po navedbah **MO** so v okviru ministrstva sistemizirana delovna mesta v eni organizacijski enoti in dveh organih v sestavi ministrstva, ki delujejo na teritorialni ravni na narodnostno mešanih območjih, pri svojem poslovanju pa zagotavljajo uporabo jezika narodne skupnosti. V ta namen so vzpostavljeni tudi ustrezni organizacijski in kadrovski pogoji za poslovanje v jeziku narodne skupnosti, in sicer tako, da imajo v aktu o notranji sistemizaciji delovnih mest sistemizirano ustrezno število delovnih mest, pri katerih so navedeni posebni pogoji za zasedbo delovnega mesta (17. člen Zakona o javnih uslužbencev) za delo na dvojezičnem območju.

Javnim uslužbencem, ki delajo na območjih, v katerih živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, kjer je italijanski ali madžarski jezik tudi uradni jezik in če je znanje jezika narodne skupnosti pogoj za opravljanje dela, izplačujejo dodatek za dvojezičnost, skladno z drugo alinejo drugega odstavka 28. člena in tretjim odstavkom 28. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Ur. list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv 67/17 in 84/18). Vsem javnim uslužbencem, ki takšna delovna mesta zasedajo, se izplačuje dodatek za dvojezičnost v višini, določeni z zakonom, uredbo vlade ali kolektivno pogodbo za javni sektor. Imajo opravljen ustrezen izpit iz madžarskega in italijanskega jezika in ustrezno potrdilo o preverjanju znanja, ki se hrani v personalni mapi javnega uslužbenca.

Sistemizirana in zasedena delovna mesta s pogojem znanja jezika narodne skupnosti v upravnem delu ministrstva²²:

PU	NOE (I. raven)	NOE (teritorialna raven)	Višja raven znanja jezika narodne skupnosti		Osnovna raven znanja jezika narodne skupnosti		SKUPAJ	
			(6 % dodatka)		(3 % dodatka)		SIS_DM	ZAS_DM
			SIS_DM	ZAS_DM	SIS_DM	ZAS_DM		
1911	Direktorat za obrambne zadeve	Uprava za obrambo Maribor	1	1	2	2	3	3
		Uprava za obrambo Postojna	1	1	0	0	1	1
1911 MORS NOE SKUPAJ			2	2	2	2	4	4
1912	Uprava RS za zaščito in reševanje	Izpostava URSZR Koper	2	2	12	11	14	13
		Izpostava URSZR Murska Sobota	2	2	3	2	5	4
1912 URSZR SKUPAJ			4	4	15	13	19	17

²² Vir: MFERAC, KE-SD, izpis KE-SIS-ZAS, stanje na dan 31. 12. 2018, zajem podatkov na dan 30. 1. 2019.

PU	NOE (I. raven)	NOE (teritorialna raven)	Višja raven znanja jezika narodne skupnosti		Osnovna raven znanja jezika narodne skupnosti		SKUPAJ	
1913	Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	Izpostava Koper	0	0	1	1	1	1
		Izpostava Murska Sobota	0	0	1	1	1	1
1913 IRSVNDN SKUPAJ			0	0	2	2	2	2
MO SKUPAJ			6	6	19	17	25	23

Po podatkih **MKGP** na ožjem ministrstvu nimajo sistemiziranih delovnih mest z zahtevo s posebnim znanjem italijanščine oziroma madžarščine, saj se do sedaj še ni pokazala potreba po takšni sistemizaciji, prav tako ministrstvo ne vodi postopkov v katerem od navedenih jezikov. V okviru ministrstva na področju narodnih skupnosti delujeta dva organa v sestavi, in sicer Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo ter Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Na Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo v letu 2018 niso uvedli dodatnih ukrepov na področju dvojezičnosti (madžarski in italijanski jezik). Tako enota Koper kot enota Murska Sobota, izpostava Lendava, sta že pred časom zagotovili nemoteno poslovanje inšpekcije s strankami v obeh jezikih.

Na Upravi Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin imajo sistemizirana tri delovna mesta s pogojem znanja jezika madžarske narodne skupnosti. Sistemizirana delovna mesta pokrivajo vsa področja dela Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, in sicer uradni veterinar, fitosanitarni inšpektor in inšpektor za hrano. Sredstva za izplačilo dodatka bodo črpana s postavke Plače Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ob realizaciji zaposlitev. Uporabo italijanščine na območju avtohtone italijanske narodne skupnosti zagotavljajo javni uslužbenci z znanjem italijanščine. Na Upravi Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin imajo sistemiziranih devet delovnih mest s posebnim pogojem znanja italijanščine, in sicer pet na Območnem uradu Koper in štiri na Mejni veterinarski postaji Koper. Od tega je zasedenih osem delovnih mest, tako da osem uslužbenecv prejema dodatek za dvojezičnost na osnovni ravni (3 %). Strošek dodatka za dvojezičnost v letu 2018 v višini 5.140,73 evra se je pokrival s proračunske postavke Plače Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije ima v svoji sistemizaciji delovnih mest sistemizirana naslednja delovna mesta, za katera je kot drugi posebni pogoj za zasedbo delovnega mesta določeno: osnovna raven znanja italijanskega oziroma madžarskega jezika za uslužbenca, ki dela na območjih občin, v katerih živita italijanska ali madžarska narodna skupnost in kjer je italijanski oziroma madžarski jezik tudi uradni jezik, in sicer:

- v sektorju za kmetijstvo: koordinator II, področni svetovalec I in samostojni referent III in
- v sektorju za urejanje evidenc nepremičnin in geodezijo: področni svetovalec I.

Dodatek za dvojezičnost na osnovni ravni (3 %) prejemajo tri (3) javne uslužbenke, in sicer za italijanščino – v sektorju za kmetijstvo, ena na delovnem mestu samostojni referent III in ena na delovnem mestu koordinator II, v sektorju za urejanje evidenc nepremičnin in geodezijo pa ena na delovnem mestu področni svetovalec I.

Uslužbenci sklada strankam na območjih lokalnih skupnosti, kjer je poleg slovenskega jezika uradni jezik tudi italijanski oziroma madžarski jezik, in ki ne znajo slovensko, zagotovijo

primerno obravnavo in s tem enake možnosti in pravice kot vsem drugim strankam. Na območju UE Murska Sobota in Lendava se na območno izpostavo sklada v Murski Soboti in Lendavi letno na sklad obrnejo le dve ali tri stranke, ki ne znajo slovensko. V takšnih primerih uslužbenkam sklada s tolmačenjem oziroma prevodom pomaga zaposleni na upravni enoti (saj je območna izpostava sklada v Murski Soboti v isti poslovni stavbi, kot je UE). Na območni izpostavi sklada v Kopru (za območja UE Koper, Izola in Piran) pa letno obravnavajo približno 20 strank, ki ne govorijo slovensko. Na tej območni izpostavi ima sklad zaposlene 3 uslužbenke z osnovnim znanjem italijanskega jezika, ki v takšnih primerih obravnavajo italijansko govoreče stranke.

MZI pojasnjuje, da ima Uprava Republike Slovenije za pomorstvo kot organ v sestavi ministrstva sedež v Kopru, notranjeorganizacijsko enoto Izpostavo Izola v Izoli ter Izpostavo v Piranu. Uprava Republike Slovenije za pomorstvo deluje na območju, ki zajema štiri občine: Mestno občino Koper, Občino Izola, Občino Piran in Občino Ankaran. Na teh območjih je z ustavo in zakonom določen kot uradni tudi jezik narodne skupnosti – italijanski jezik. Uprava Republike Slovenije za pomorstvo na teh območjih posluje dvojezično.

Skladno s 17. členom Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo in spremembe) ima Uprava Republike Slovenije za pomorstvo v Aktu o sistemizaciji delovnih mest določena delovna mesta, in ne vsa, na katerih je določeno znanje italijanščine kot poseben pogoj za zasedbo delovnega mesta.

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo ima v sistemizaciji delovnih mest določeno zahtevano stopnjo znanja italijanščine kot poseben pogoj za zasedbo delovnega mesta na vseh delovnih mestih, na katerih se posluje s strankami oziroma drugimi deležniki. V odvisnosti od zahtevane stopnje znanja jezika narodne skupnosti ter uporabe tega jezika pri opravljanju dela delovnega mesta je določen dodatek za dvojezičnost v višini 3, 4 ali 6 % od osnovne plače. Javnim uslužbencem, ki delajo na dvojezičnih območjih, v katerih živi italijanska narodna skupnost, kjer je italijanski jezik tudi uradni jezik in kjer je znanje jezika narodne skupnosti pogoj za opravljanje dela, na podlagi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo in nadaljnje spremembe), pripada dodatek za dvojezičnost. Pri tem je potrebno poudariti, da gre tu predvsem za uresničevanje pravice narodne skupnosti do opravljanja izpitov v jeziku narodne skupnosti – italijanščini, v upravnih postopkih – podajanje splošnih informacij, izpolnjevanje obrazcev, ustne komunikacije med postopkom, v postopkih nadzora nad varnostjo prometa na morju itd. Glede na vse večjo večopravnost javnih uslužbencev se ocenjuje, da je popolnitev teh delovnih mest še ustrezna.

Na Upravi Republike Slovenije za pomorstvo je bilo na dan 31. 12. 2018 zaposlenih 51 javnih uslužbencev: 41 zaposlenih je prejelo dodatek v višini 6 %, 1 zaposlen je prejel dodatek v višini 4 %, 7 javnih uslužbencev je prejelo dodatek v višini 3 %. Glede na vse večjo večopravnost javnih uslužbencev se ocenjuje, da je popolnitev teh delovnih mest še ustrezna.

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo je v letu 2018 izplačala javnim uslužbencem dodatek za dvojezičnost v višini 43.421,72 evra (bruto).

V Inšpektoratu Republike Slovenije za infrastrukturo so sistemizirana delovna mesta, na katerih je določen dodatek za dvojezičnost. Delovna mesta zasedajo inšpektorji, ki opravljajo nadzor na narodnostno mešanih območjih. Za ta delovna mesta je določena najnižja predpisana višina dodatka za dvojezičnost. Zavezanci inšpektorjev Inšpektorata Republike Slovenije za infrastrukturo so v večini primerov pravne osebe. Iz tega razloga je tudi število zahtevkov po vodenju inšpekcijskih postopkov v jeziku narodnih skupnosti manjše.

Javni uslužbenci, ki zasedajo delovna mesta, na katerih sta določena pogoj znanje jezika narodne skupnosti in dodatek za dvojezičnost, izpolnjujejo pogoj znanja jezika narodne skupnosti.

Pravilnost sistemizacije delovnih mest je bila preverjena ob zadnji spremembi sistemizacije zaradi reorganizacije organa (2015) ter ponovno ob pripravi tega poročila.

Po navedbah **MNZ** so pogoji za prejem dodatka za dvojezičnost določeni v Aktu o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v policiji. Če je znanje jezika narodne skupnosti pogoj za izvajanje nalog in če zaposleni izkažejo nivo znanja jezika narodne skupnosti z veljavno listino, so do dodatka upravičeni.

Za osnovno raven znanja jezika narodne skupnosti se štejejo:

- končana osnovnošolska obveznost na dvojezični osnovni šoli,
- končana srednja šola, na kateri je bil eden od jezikov jezik narodne skupnosti, brez predhodno končane dvojezične osnovne šole,
- opravljeni izpit iz jezika narodne skupnosti na dodiplomskem ali podiplomskem študiju,
- potrdilo o jezikovnem usposabljanju pri ustrezni organizaciji v trajanju najmanj 400 ur,
- potrdilo o končanih jezikovnih usposabljanjih iz italijanskega oziroma madžarskega jezika v skupnem trajanju najmanj 300 ur, ki jih v skladu z 80. členom Zakona o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol) zagotavlja policija, ali
- potrdilo o osnovni ravni znanja jezika narodne skupnosti, ki ga izda Državni izpitni center.

Za višjo raven znanja jezika narodne skupnosti se štejejo:

- končana osnovnošolska obveznost na dvojezični osnovni šoli in končana srednja šola, na katerih je bil eden od jezikov jezik narodne skupnosti,
- končana srednja šola, na kateri je bil eden od jezikov jezik narodne skupnosti, brez predhodno končane dvojezične osnovne šole, in opravljen izpit iz jezika narodne skupnosti na dodiplomskem ali podiplomskem študiju,
- končan diplomski študij enega od jezikov narodne skupnosti,
- šolanje v drugi državi, v kateri je eden izmed jezikov narodne skupnosti materni jezik, ali
- potrdilo o višji ravni znanja jezika narodne skupnosti, ki ga izda Državni izpitni center.

V letu 2018 je bil Akt o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v policiji spremenjen štirikrat. V vseh spremembah so se glede na delovne potrebe prilagajala oziroma spreminjala tudi delovna mesta z dodatkom za dvojezičnost. V skladu s prvim odstavkom 80. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji je bilo za vse te spremembe pridobljeno soglasje narodnih skupnosti.

V policiji je zaradi opravljanja nalog na narodnostno mešanih območjih sistemiziranih 399 delovnih mest, za zasedbo katerih se kot pogoj zahteva znanje jezika narodne skupnosti. Od tega jih je 343 sistemiziranih v Policijski upravi Koper, 56 pa v Policijski upravi Murska Sobota. Trenutno je zasedenih 311 delovnih mest, od tega 268 v PU Koper (81 – dodatek 3 %, 187 – dodatek 6 %) in 43 v PU Murska Sobota (14 – dodatek 3 %, 29 – dodatek 6 %).

Popolnjevanje prostih delovnih mest, na katerih se kot pogoj zahteva znanje jezika narodne skupnosti, poteka prek notranjih seznanitev, kandidati za zasedbo pa morajo poleg drugih pogojev dokazovati tudi znanje jezika narodne skupnosti po prej navedenih kriterijih.

Vsi javni uslužbenci, ki so razporejeni na delovna mesta, na katerih je pogoj znanje jezika narodne skupnosti, imajo izkazan nivo znanja jezika narodne skupnosti z veljavno listino, glede na raven znanja, ki je zahtevana na delovnem mestu.

MOP pojasnjuje, da ožje ministrstvo, Agencija Republike Slovenije za okolje, Direkcija Republike Slovenije za vode in Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost nimajo sistemiziranih delovnih mest, na katerih bi bili javni uslužbenci upravičeni do dodatka za dvojezičnost. Delovna mesta, ki zahtevajo pogoj znanja jezika narodne skupnosti, imajo sistemizirana na Geodetski upravi Republike Slovenije in Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in prostor.

Geodetska uprava Republike Slovenije je na podlagi preučitve pravilnosti sistemizacije ugotovila, da ima na območjih dvojezičnosti zagotovljeno ustrezno število delovnih mest, na katerih je kot pogoj določeno znanje jezika narodnih skupnosti. Na podlagi določitve pogoja znanja jezika narodne skupnosti je ustrezno določen dodatek posameznim uslužbencem. Če stranka želi informacije v jeziku narodnih skupnosti, jih na območjih, kjer živita italijanska in

madžarska narodna skupnost, tudi prejme. V letu 2018 je Geodetska uprava Republike Slovenije za dodatek za dvojezičnost v letu 2018 porabila 11.353,78 evra.

Na Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in prostor so preučili veljavnost sistemizacije ter pravilnosti izplačila dodatkov za dvojezičnost. Vsi javni uslužbenci, ki mesečno prejemajo izplačilo dodatka za dvojezičnost, izpolnjujejo pogoje, določene v skladu z veljavnimi predpisi. Dodatek za dvojezičnost je v letu 2018 na Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in prostor prejelo 14 javnih uslužbencev, od teh 12 javnih uslužbencev za znanje italijanskega jezika in 2 javna uslužbenca za znanje madžarskega jezika. Inšpektorat je za ta ukrep v letu 2018 porabil za izplačilo dodatkov za znanje italijanskega in madžarskega jezika 11.956,81 evra bruto.

Po navedbah **MGRT** Tržni inšpektorat Republike Slovenije kot organ v sestavi ministrstva opravlja svoje naloge tudi na območjih, kjer živi narodna skupnost, in sicer v Območni enoti Koper - Postojna ter Območni enoti Murska Sobota. Iz navedenega razloga je zato v skladu s 17. členom Zakona o javnih uslužbencih v teh dveh OE na delovnih mestih, ki jih zasedajo javni uslužbenci, ki morajo na podlagi zakona kot uradni jezik uporabljati tudi jezik narodne skupnosti, določen tudi pogoj znanja tega jezika.

Na območju OE Murska Sobota ima Tržni inšpektorat Republike Slovenije sistemizirani dve delovni mesti, in sicer eno delovno mesto inšpektor, za katerega se zahteva višja raven znanja madžarskega jezika, in eno delovno mesto administrator, za katerega se prav tako zahteva višja raven madžarskega jezika. Delovno mesto administratorja trenutno ni zasedeno zaradi zmanjšane potrebe po administrativno-tehničnem kadru.

Na območju občin Koper, Izola in Piran ima Tržni inšpektorat Republike Slovenije sistemiziranih pet delovnih mest: štiri delovna mesta inšpektor, za katera se zahteva višja raven znanja italijanskega jezika (od tega eno delovno mesto ni zasedeno), in eno delovno mesto inšpektor, za katero se zahteva nižja raven znanja italijanskega jezika (delovno mesto je zasedeno).

V skladu z drugo alinejo drugega odstavka 28. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju pripada javnim uslužbencem, ki zasedajo navedena delovna mesta, dodatek za dvojezičnost, in sicer 3 % za osnovno raven znanja jezika narodne skupnosti in 6 % za višjo raven.

Po navedbah **MZ** Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije trajno skrbi za pravilnost sistemizacij in pravilno zasedbo delovnih mest ter pravilnost oziroma upravičenost izplačevanja dodatkov za dvojezičnost, upošteva 17. člen Zakona o javnih uslužbencih in 28. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije zagotavlja prisotnost inšpektorjev v Območni enoti Maribor in Murska Sobota in v Območni enoti Koper, ki pripadnikom madžarske in italijanske narodne skupnosti zagotavlja izvajanje njihovih pravic na podlagi Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13). Strošek plače delodajalca (Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije) iz naslova dvojezičnosti je bil v letu 2018 1.011,60 evra.

3.3 Strokovni nadzor nad poslovanjem občin

MJU je 11. aprila 2018 organiziralo že četrti posvet o uveljavljanju dvojezičnosti v občinah. Gre za del sistematičnega prizadevanja ministrstva in devetih občin, v katerih prebivajo pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti, za odpravo razkoraka med predpisano in dejansko dvojezičnostjo. Z izmenjavo dobrih praks in izkušenj predstavniki občin in narodnih skupnosti se iščejo pragmatične rešitve uporabe dvojezičnosti v vsakodnevni praksi. Na tokratnem posvetu je bila predstavljena novela Zakona o financiranju občin (ZFO-1C), s poudarkom na 20. členu, vključno s povzetkom aktivnosti pri pripravi predloga Uredbe o sofinanciranju občin na

narodnostno mešanem območju in financiranju dejavnosti in programov občinskih samoupravnih narodnih skupnosti, delovanje obeh krovnih samoupravnih narodnih skupnosti (Obalne samoupravne skupnosti italijanske narodnosti in Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti) ter delovanje občinske samoupravne narodne skupnosti Občine Ankaran in Občine Šalovci. Posebna finančna sredstva za to aktivnost niso bila potrebna.

3.4 Skrb za orodje za objavo e-storitev na portalu eUprava

MJU pojasnjuje, da je v letu 2018 začela potekati optimizacija spletnih strani državne uprave (projekt vodita Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje in MJU), ki bo na novo definirala vsebine spletnih strani posameznih organov v okviru spletnega mesta gov.si in storitvenih portalov (eUprava, SPOT). Posamezne vsebine prehajajo med storitvenimi in predstavitevni spletnimi mesti, posledično prihaja do redefiniranja že objavljenih vsebin tudi na italijanski in madžarski verziji portala eUprava, zato neposredna primerjava med vsebinami na slovenski ter madžarski in italijanski verziji v tem trenutku ni možna. Ministrstvo kot primer navaja, da so v letu 2018 dodali novo aktivnost in 2 vloge v zvezi z opredelitvijo za darovanje organov po smrti. Ker je skrbnik storitve in prejemnik vloge Slovenia transplant, so vsebine dostopne samo v slovenskem jeziku. Z vseh jezikovnih različic portala eUprava pa so odstranili nekatere vsebine, ker so v prenosu na portal za pravne osebe (npr. Vpis v razvid medijev) ali v celoti ukinjene (npr. Istospolna partnerska skupnost). Reorganizacija vsebin bo v skladu s projektom optimizacija spletnih strani državne uprave intenzivno potekala v letu 2019 in prvi polovici leta 2020, zato se bo število objavljenih prevedenih vsebin v tem času zelo spreminjalo. Ministrstvo ob tem ponovno opozarja, da za prevode v okviru danih možnosti še vedno skrbi ožja ekipa portala eUprava na MJU, financirani pa so iz materialnih stroškov MJU.

V letu 2018 je bilo za potrebe objave na portalu eUprava tako v italijanski kot v madžarski jezik prevedenih 10 vlog/obrazcev in objavljeni so bili vsi ustrezni prevodi vsebin (aktivnosti), na katerih omenjeni obrazci temeljijo. Skupno število predpisanih obrazcev vlog, objavljenih na portalu eUprava, je razvidno iz tabele:

Število vseh vlog	Število vseh aktivnosti na portalu eUprava
slovenskih: 170	slovenskih: 368
italijanskih: 135	italijanskih: 166
madžarskih: 121	madžarskih: 159

3.5 Izvedba tečajev jezika narodnih skupnosti

Po podatkih **MJU** so se v letu 2018 javni uslužbenci upravnih enot, ki delujejo na narodnostno mešanem območju, udeležili naslednjih tečajev (oz. usposabljanj) jezika narodne skupnosti:

Naziv usposabljanja	Št. udeležencev	Upravna enota	Kotizacija
Izpopolnjevanje iz madžarščine ter opravljanje izpita pri Državnem izpitnem centru Ljubljana	1	Lendava	0,00 evrov (na lastne stroške)
Tečaj madž. jezika in kulture v organizaciji poletne šole v Debrecenu	1	Lendava	1.289,00 evrov

Na preostalih upravnih enotah, ki delujejo na narodnostno mešanem območju, potrebe po izvedbi tečaja jezika narodne skupnosti niso zaznali oziroma je ni bilo.

MK v okviru Službe za kulturne raznolikosti in človekove pravice financira kulturne programe organizacij madžarske in italijanske narodne skupnosti, ki pa za svoje zaposlene ne izvajajo tečajev jezika narodne skupnosti (ker niso potrebni). Zavod za kulturo madžarske narodnosti je v okviru svojega kulturnega programa (ki je vključen v poglavje 3.16 »Nadaljevanje (so)financiranja različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov« kot dejavnosti za ohranjanje maternega jezika) organiziral poletne taborne madžarskega jezika za mlade v sodelovanju z dvojezičnimi vzgojno-izobraževalnimi institucijami na narodno mešanem območju, samoupravne skupnosti italijanske narodne skupnosti (Piran, Izola, Koper in Ankarani) pa so organizirale tečaj italijanskega jezika za začetnike. V okviru rednega kulturnega programa, ki ga MK financira italijanski narodni skupnosti, je leta 2018 njihov kulturni zavod – Promocijsko, kulturno, izobraževalno in raziskovalno središče izvajalo izobraževanja in strokovna izpopolnjevanja zaposlenih, tudi na področju jezika, v okviru kulturnega programa za druge izvajalce pa je MK financiralo organizacijo tečaja italijanskega jezika za začetnike.

MZ pojasnjuje, da je Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije v letu 2018 z zaposlenim javnim uslužbencem sklenil pogodbo za pridobitev ustreznega znanja jezika narodnostne manjšine – madžarščine.

Po podatkih **MF** je Finančna uprava Republike Slovenije v obdobju od oktobra 2017 do junija 2018 organizirala osvežitvene tečaje jezikov narodnih skupnosti. V tečaj so bili vključeni uslužbenci, ki imajo na delovnem mestu zahtevano aktivno znanje jezika narodnosti. Na Finančnem uradu Koper je 50-urni tečaj italijanskega jezika potekal v 5 skupinah glede na predznanje udeležencev. Uspešno ga je zaključilo 48 uslužbencev. Na Finančnem uradu Murska sobota je potekal 50-urni tečaj madžarskega jezika. Potekal je v eni skupini, uspešno pa ga je zaključilo 15 uslužbencev.

Po podatkih **MO** v letu 2018 ni bilo izvedenih tečajev jezika narodne skupnosti oziroma javni uslužbenci niso bili napoteni na tovrstne tečaje.

Po podatkih **MKGP** v Upravi Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin v letu 2018 v zvezi z izvedbo tečajev narodnih skupnosti ni bilo izvedenih posebnih aktivnosti.

Po navedbah **MZI** Uprava Republike Slovenije za pomorstvo v letu 2018 ni organizirala oziroma izvedla nobenega tečaja italijanskega jezika narodne skupnosti. Ministrstvo nadalje pojasnjuje, da se tečaji jezika narodne skupnosti, ki naj bi se v organu periodično izvajali v okviru lastnih virov in naj bi jih izvedli zaposleni v organu, ki obvladajo jezik narodne skupnosti, v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za infrastrukturo niso izvedli. Inšpektorat ravno zaradi majhnega števila zadev v jeziku narodnih skupnosti te potrebe zaenkrat še ni zaznal, poslovanje v jeziku narodnih skupnosti pa se zagotavlja s pomočjo inšpektorjev, ki ta dodatek prejemajo in so izkazali znanje jezika narodnih skupnosti.

Po navedbah **MOP** ožji del ministrstva in organi v sestavi ministrstva v letu 2018 tečajev jezika narodnih skupnosti niso izvedli.

Na Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in prostor sta dva javna uslužbenca od 3. 10. 2017 do 16. 1. 2018 obiskovala nadaljevalni tečaj madžarskega jezika ter v letu 2018 dodatno od Univerze v Debrecenu (Madžarska) pridobila še certifikat o opravljenem izpitu po zaključenem 60-urnem tečaju madžarskega jezika. Nadaljevalni tečaj madžarskega jezika za oba javna uslužbenca ni bil plačljiv oziroma je bil za organ brezplačen, prav tako je bilo za oba

javna uslužbenca brezplačno učenje za pridobitev certifikata. Glede na podano Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor v letu 2018 za uresničitev aktivnosti v okviru tega ukrepa ni porabil nič sredstev.

Po podatkih **MGRT** Tržni inšpektorat Republike Slovenije za zaposlene, ki delajo na območju, kjer se uporablja jezik narodnih skupnosti, v preteklem letu ni organiziral posebnega izobraževanja.

V okviru **MP** je bil v letu 2006 na podlagi 74. a člena Zakona o sodiščih ustanovljen Center za izobraževanje v pravosodju, ki skrbi za strokovno izpopolnjevanje ter usposabljanje za delo v pravosodnih organih. V Program dela Centra za izobraževanje v pravosodju za leto 2018 so bile vključene tudi delavnice pravne terminologije za pravosodne funkcionarje in sodno osebje. V začetku leta 2018 sta bili izvedeni dve delavnici pravne terminologije jezikov manjšin, in sicer delavnica za madžarski jezik, namenjena pravosodnim funkcionarjem na sodiščih in državnih tožilstvih, dodeljenih za vodenje dvojezičnih postopkov (22. 2.), ter delavnica za italijanski jezik, namenjena pravosodnim funkcionarjem na sodiščih in državnih tožilstvih, dodeljenih za vodenje dvojezičnih postopkov (27. 3.). V nadaljevanju (20. 3. 2018) sta bili izvedeni še dve delavnici, in sicer delavnica italijanske pravne terminologije za pravosodno osebje, ki je bila namenjena pravosodnemu osebju na sodiščih, državnih tožilstvih in državnih odvetništvih, ki sodeluje pri dvojezičnih postopkih, ter delavnica madžarske pravne terminologije za pravosodno osebje, ki je bila prav tako namenjena pravosodnemu osebju na sodiščih, državnih tožilstvih in državnih odvetništvih, ki sodeluje pri dvojezičnih postopkih. Zaradi velikega zanimanja je bila delavnica italijanske pravne terminologije za pravosodno osebje ponovljena še 17. 4. 2018.

V Programu dela Centra za izobraževanje v pravosodju za leto 2019 je predviden enak obseg izobraževanj o pravni terminologiji za madžarski in italijanski jezik kot v letu 2018.

MP je za uresničitev aktivnosti v okviru tega ukrepa porabilo 960,00 evrov.

Po podatkih **MDDSZ** se zaposleni Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje v letu 2018 niso udeležili tečajev jezika narodne skupnosti. Tudi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ni izvajal tečajev jezikov narodnih skupnosti. Zaposleni pa ohranjajo potrebno raven znanja jezika narodnih skupnosti z uporabo v službene namene ter v zasebni komunikaciji.

3.6 Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti

Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti je, kot je navedeno v Načrtu ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018, naloga posameznega ministrstva.

Po podatkih **MJU** upravne enote bodisi same bodisi prek Službe za upravne enote MJU v okviru medresorskega usklajevanja normativnih aktov resorna ministrstva permanentno opozarjajo na nujnost zagotavljanja dvojezičnih obrazcev (predpisanih obrazcev, ki so priloga posameznih predpisov). V letu 2018 so upravne enote, tako kot vsa leta poprej, izvajale vse potrebne aktivnosti v zvezi s prevajanjem neobveznih obrazcev vlog, obrazcev torej, ki so v pomoč uporabnikom storitev pri uveljavljanju njihovih pravic ter pravnih koristi. V navedenem letu so bili v jezik narodne skupnosti prevedeni trije obrazci vlog. Trenutno število prevedenih obrazcev vlog v italijanski oz. madžarski jezik je razvidno iz podatkov v tabeli:

UPRAVNA ENOTA	od tega italij. obrazcev	od tega madž. obrazcev
IZOLA	35	
KOPER	34	
LENDAVA		47
MURSKA SOBOTA		48
PIRAN	51	

Druge aktivnosti:

- prevajalka, zaposlena na UE Murska Sobota, je v letu 2018 na prošnjo ministrstev prevajala tako obrazce kakor tudi druga besedila iz slovenščine v madžarščino; sodelovala je pri urejanju portala eUprava in prevodu spletnih vsebin ter v skladu z določbami Zakona o splošnem upravnem postopku sodelovala pri zagotavljanju prevodov ustnih obravnjav in upravnih pisanj med upravnimi postopki s pripadniki madžarske narodne skupnosti;
- na UE Koper so za potrebe upravnih postopkov v prevod posredovali nekaj upravnih aktov (odločbo, zapisnik obravnave, prevod statut društva iz italijanščine v slovenščino); strošek prevodov v letu 2018 je bil 478,11 evra;
- načelnik UE Izola se je udeleževal mesečnih sestankov v organizaciji Italijanske samoupravne narodne skupnosti Izola;
- prevajalec za madžarski jezik, zaposlen na UE Lendava, je zagotovil prevode obrazcev, ki so v pomoč uporabnikom storitev (nepredpisani obrazci) pri uveljavljanju njihovih pravic ter pravnih koristi; sodeloval je tudi pri urejanju in prevodih vsebin spletnih strani upravne enote;
- na UE Lendava so po izvedeni celoviti gradbeni prenovi v letu 2018 na novo uredili dvojezično informativno in napolitno tablo, vse napise na vratih in druge usmerjevalne table, s ciljem večje preglednosti in razumljivosti informacij za stranke.

MK osrednjima organizacijama narodnih skupnosti vsako leto posreduje neposredni poziv za posredovanje vsakoletnega kulturnega programa, to pomeni štiri obrazce vsaki skupnosti, poleg tega jim posreduje še obrazec za polletno in obrazec za letno poročilo o izvajanju teh programov. Gre za vsakoletne, večinoma enake obrazce, ki so jih skupnosti same prevedle. Za muzeje pa MK pojasnjuje, da niso institucija ali organ, ki bi izvajal postopke, za katere je treba pripravljati obrazce.

Po podatkih **MIZŠ** so glede javnih listin za OŠ v madžarščino in italijanščino prevedeni vsi obrazci javnih listin (7 obrazcev) ter obrazec za prijavo na šolsko prehrano.

Na področju osnovnega šolstva v letu 2018 ni bilo prevedenih novih obrazcev, saj se obrazci prevajajo le ob morebitnih spremembah. Tako so na voljo predpisani obrazci v treh jezikovnih različicah (slovenska, slovensko-italijanska in slovensko-madžarska):

- obrazci javnih listin: 7 v slovenskem jeziku, 7 v slovensko-italijanski različici, 7 v slovensko-madžarski različici;
- obrazec Prijava na šolsko prehrano: 1 v slovenskem jeziku, 1 v slovensko-italijanski različici in 1 v slovensko-madžarski različici.

Druga šolska dokumentacija, ki je v pomoč šolam, pa je:

- 18 dokumentov v slovenskem jeziku, 13 dokumentov v slovensko-italijanski različici, 13 dokumentov v slovensko-madžarski različici.

Ob tem ministrstvo pripominja, da gre za dokumentacijo v uporabi na šolah, kjer imajo delavci dodatek za dvojezičnost, ker naj bi pri svojem delu poznali in uporabljali oba jezika.

MP pojasnjuje, da se aktivnosti ministrstva v okviru ukrepa »Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči«, ki sodi v njegovo pristojnost, delno pokrivajo tudi z ukrepom

»Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti«, za katerega so pristojna vsa resorna ministrstva. Zapisano pod točko 3 pri ukrepu »Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči« tako hkrati predstavlja tudi izvedbo ukrepa »Prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti«.

Glede prevajanja obrazcev v jezik narodne skupnosti ministrstvo tako zgolj dodatno pojasnjuje, da je bilo od leta 2015 v italijanski in madžarski jezik prevedenih in na spletni strani ministrstva objavljenih 6 predpisanih obrazcev ter neobvezujoč obrazec za vložitev nadzorstvene pritožbe, navodilo o izpolnjevanju zahteve za uveljavljanje odškodnine žrtvam kaznivih dejanj ter podrobnejša vsebina preizkusnega izpita za odvetnike iz drugih držav, kar je vse namenjeno v pomoč uporabnikom upravnih storitev, pri čemer v letu 2018 dodatni prevodi obrazcev niso bili zagotovljeni. Skupno je torej na spletni strani ministrstva uporabnikom upravnih storitev na voljo 9 obrazcev, prevedenih v italijanski jezik, in prav toliko obrazcev, prevedenih v madžarski jezik, prav tako pa so na spletni strani ministrstva objavljeni obrazci prošenj za dodelitev brezplačne pravne pomoči v obeh jezikih narodnih skupnosti, skupaj z navodilom za izpolnjevanje, ki jih je sicer potrebno vložiti na pristojnem sodišču.

MZ pojasnjuje, da Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije nima obrazcev, ki so predpisani, ter obrazcev, ki so v pomoč uporabnikom upravnih storitev. Inšpektorat tudi ni zabeležil prejetih zahtev strank, da se postopek vodi tudi v jeziku narodne skupnosti, zato obrazcev v jeziku narodne skupnosti ne uporablja.

Po navedbah **MDDSZ** je bilo s področja trga dela in zaposlovanja v italijanski jezik prevedeno 20 in v madžarski jezik 24 obrazcev. Skupno število vseh prevedenih obrazcev, ki so na voljo, je: 24 obrazcev v italijanskem jeziku in 24 v madžarskem jeziku. Skupno število obrazcev v slovenskem jeziku je 29.

Višina sredstev, porabljenih v letu 2018 za uresničitev aktivnosti v okviru ukrepa:

- madžarski jezik: 753,77 evra,
- italijanski jezik: 0,00 evra.

S področja socialnih zadev ni bil v letu 2018 na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev preveden noben obrazec v italijanski oziroma madžarski jezik. Na področju uveljavljanja pravic iz javnih sredstev je na voljo en obrazec – Enotna vloga za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ki je preveden v italijanski in madžarski jezik. V slovenskem jeziku je na voljo devet vlog, in sicer:

- Vloga za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev,
- Vloga za uveljavljanje pravice do subvencije malice oziroma subvencije kosila,
- Vloga za uveljavljanje državne štipendije za dijake in študente,
- Vloga za izredno denarno socialno pomoč,
- Vloga za izredno denarno socialno pomoč kot pomoč pri kritju stroškov pogreba oziroma za enkratno izredno denarno socialno pomoč po smrti družinskega člana,
- Vloga za uveljavljanje pravice do izbire družinskega pomočnika,
- Vloga upravičenca za uveljavljanje pravice do oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev,
- Vloga zavezanca za uveljavljanje pravice do oprostitve plačila socialnovarstvenih storitev,
- Obrazec za sporočanje sprememb glede uveljavljanja pravic iz javnih sredstev.

Na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja v letu 2018 dodatni obrazci niso bili prevedeni. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije na svoji spletni strani pripadnikom italijanske in madžarske narodne skupnosti ponuja vrsto informacij o poslovanju zavoda in uveljavljanju pravic v obeh jezikih – predstavitev in organiziranost zavoda, uradne ure in kontakti, predstavitev delovnih področij zavoda, kamor sodijo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, matična evidenca in prispevki, nakazovanje pokojnin in mednarodno zavarovanje, informacije za zavezance in zavarovance itd. Na spletni strani so na voljo tudi nekateri bistveni dvojezični (slovensko-italijanski in slovensko-madžarski) obrazci oziroma vloge, ki se pri

poslovanju s strankami uporabljajo pogosteje, in sicer deset obrazcev za vsak jezik. Skupno število obrazcev, ki so na voljo v slovenskem jeziku, je 47. V obeh jezikih narodnih skupnosti, torej v italijanskem in madžarskem jeziku, je na spletni strani zavoda na voljo tudi univerzalni dvojezični obrazec, s katerim lahko stranka vloži katerokoli zahtevo oziroma začne postopek pri zavodu, kar za poslovanje zavoda in nadaljnje delo pomeni znak, da tudi upravni postopek teče v italijanskem oziroma madžarskem jeziku (drugi odstavek 62. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13)). V letu 2018 je zavod omogočil vlaganje zahtevkov na dvojezičnih obrazcih tudi prek sistema eZPIZ, v katerem je osem dvojezičnih obrazcev.

Seznam predpisanih dvojezičnih (slovensko-italijanski, slovensko-madžarski) obrazcev:

- Zahteva (univerzalni obrazec),
- Zahteva za priznanje starostne ali predčasne pokojnine (tudi kot eVloga),
- Zahteva za priznanje vdovske ali družinske pokojnine po upokojujencu (tudi kot eVloga),
- Zahteva za predhodno pisno informacijo (tudi kot eVloga),
- Potrdilo o živetju,
- Zahteva za izplačilo 20 odstotkov starostne ali predčasne pokojnine (samo eVloga),
- Zahteva za popravek podatkov MEZ (samo eVloga),
- Zahteva za priznanje delne pokojnine (samo eVloga).

Seznam dvojezičnih (slovensko-italijanski, slovensko-madžarski) obrazcev, ki so v pomoč uporabnikom upravnih storitev:

- Vloga za izpis obdobja zavarovanja v Republiki Sloveniji (tudi kot eVloga),
- Vloga za izdajo potrdila o nakazanih pokojninskih in invalidskih dajatvah,
- Obvestilo o spremembi bivališča,
- Zahtevek za nakazilo pokojnine oziroma drugega denarnega prejemka na osebni račun,
- Izjava o uveljavljanju davčne olajšave za vzdrževane družinske člane.

Na področju invalidov je bila v letu 2018 v italijanski oziroma madžarski jezik prevedena ena vloga, in sicer vloga za pridobitev psa pomočnika v italijanski in madžarski jezik (obrazec ni predpisan). Strošek prevoda vloge za pridobitev psa pomočnika v madžarski in italijanski jezik je znašal 20 evrov. Prevedenih je skupaj 30 obrazcev, vsi so prevedeni v italijanski in madžarski jezik. V slovenskem jeziku je na voljo 30 vlog.

Po podatkih **MF** so na davčnem področju zagotovljeni prevodi obrazcev, ki so namenjeni fizičnim osebam, v jezika narodnih skupnosti. Prevodi obrazcev so objavljeni na spletnem portalu Finančne uprave Republike Slovenije eDavki poleg obrazcev v slovenščini. Vsebina in oblika obrazcev se občasno spreminjata. Zlasti obliki daje Finančna uprava Republike Slovenije veliko pozornost, ker želi, da bi bilo izpolnjevanje obrazcev kar najbolj razumljivo in enostavno. Prenovljeni obrazci se v slovenščini takoj objavijo na spletu, dvojezični obrazci pa so zaradi zagotavljanja prevodov objavljeni s časovnim zamikom. V slovenskem jeziku je fizičnim osebam na voljo 121 obrazcev. V jezikih obeh narodnosti je na voljo 72 obrazcev. V letu 2018 je bilo zaradi sprememb vsebine in oblike na novo prevedenih 11 obrazcev v madžarski jezik in 6 v italijanski, ostali obrazci bodo predvidoma prevedeni letos.

Po podatkih **MO** se v upravah za obrambo dvojezično poslovanje izvaja tako, da v okviru splošnega poslovanja stranko seznanijo s pravico do uporabe jezika narodne skupnosti, in če bi stranka v postopku izdaje potrdila iz uradnih evidenc MO izrazila zahtevo po izdaji potrdila v madžarskem ali italijanskem jeziku, obstajajo pogoji za tako izdajo (s pomočjo uradnega prevajalca v UE Lendava – ustni dogovor z načelnikom UE ali prek uradnega prevajalca za italijanski jezik). V letu 2018 v upravah za obrambo ni bil preveden noben obrazec v madžarščino ali italijanščino.

Na področju zaščite in reševanja je bil za izpolnitev ukrepa naročen prevod slovenskega besedila glave Izpostave Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Murska Sobota ter

prevode žigov in stampiljk v madžarski jezik, tj. jezik madžarske narodnostne skupnosti (SLO-H). V fazi prevajanja je osnovna maska spletne strani izpostave Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Koper v italijanski jezik.

Tako v madžarski kot tudi v italijanski jezik je potrebno prevesti 31 obrazcev, ki jih določajo Pravilnik o evidenci, razporejanju in pozivanju pripadnikov Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 40/09), Uredba o nadomestilu plače in povračilih stroškov med opravljanjem nalog zaščite, reševanja in pomoči (Uradni list RS, št. 48/99, 113/07, 13/11 in 20/13) ter Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06 in 68/08).

Že v letu 2017 je bila za potrebe novega predloga Pravilnika o evidenci, razporejanju in pozivanju pripadnikov Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč prevedena vsebina nove osebne izkaznice pripadnika Civilne zaščite v italijanski in madžarski jezik.

Po podatkih **MKGP** na ožjem ministrstvu v letu 2018 niso izvajali prevajanj obrazcev. K navedenemu so pristopili v letu 2017 in se tako odzvali na poziv Komisije Državnega zbora za narodni skupnosti. V italijanščino in madžarščino je bilo tako prevedenih vseh 17 obrazcev, za katere podlaga so Pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev, Pravilnik o registru grozdja in vina ter Pravilnik o kletarski evidenci in spremnih dokumentih za promet z vinom. Podrobnosti so navedene v Poročilu o izvedbi Načrta ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018 za leto 2017.

Na Inšpektoratu Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo v letu 2018 niso uvedli dodatnih ukrepov na področju dvojezičnosti (madžarski in italijanski jezik). Tako enota Koper kot enota Murska Sobota, izpostava Lendava, sta že pred časom zagotovili nemoteno poslovanje inšpekcije s strankami v obeh jezikih.

Na Upravi Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin v letu 2018 ni bilo izvedenih dodatnih aktivnosti prevajanja. Skupno imajo v madžarski in italijanski jezik prevedene štiri obrazce z delovnega področja Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, ki so na razpolago v tiskani obliki za pomoč uporabnikom upravnih storitev. Vseh obrazcev, ki jih imajo v slovenskem jeziku, je osem. Na območju delovanja Območnega urada Koper in Mejne veterinarske postaje Koper so oznake in žigi v dvojezičnem besedilu.

Za območje UE Piran in UE Lendava ter delno UE Murska Sobota Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS objavlja ponudbe za zakup kmetijskih zemljišč tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku, ob ponudbah so v italijanščino oziroma madžarščino prevedeni tudi splošni pogoji sklada za zakup zemljišč. Vse zakupne pogodbe pa so sklenjene le v slovenskem jeziku. Sicer pa sklad nima posebnih formalnih obrazcev za poslovanje s strankami niti v slovenskem jeziku.

Po navedbah **MZI** so predpisani obrazci, ki so priloga predpisom, prevedeni in so objavljeni na spletnem portalu eUprava. Uprava Republike Slovenije za pomorstvo ima na portalu eUprava s svojega področja delovanja objavljene informacije o najpogostejših storitvah Uprave Republike Slovenije za pomorstvo v italijanskem jeziku in obrazce v italijanskem jeziku.

Prevedenih in objavljenih je šest obrazcev, ki so priloga Pravilnika o upravljanju s čolni (Uradni list RS, št. 42/05, 103/05 in 104/09):

- Vloga za pristop k preizkusu znanja za upravljanje čolna,
- Zapisnik o preizkusu znanja za upravljanje čolna,
- Vloga za pristop k izpitu za voditelja čolna,
- Zapisnik o izpitu za voditelja čolna,
- Vloga za pristop k izpitu VHF GMDSS,
- Zapisnik o VHF GMDSS izpitu.

V jezik narodne skupnosti – italijanščine je preveden in objavljen en obrazec, ki je v pomoč uporabnikom upravnih storitev:

- Vloga za mornarja motorista.

Nadalje bo treba prevesti še preostalih petnajstih obrazcev, ki so v pomoč uporabnikom upravnih storitev (v slovensko-italijanski različici).

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo v letu 2018 ni objavila novih prevodov predpisanih obrazcev, saj so predpisani obrazci že prevedeni v jezik narodne skupnosti in objavljeni na portalu eUprava. V letu 2018 za prevajanje obrazcev v jezik narodne skupnosti – italijanščine niso bila porabljena finančna sredstva.

V okviru prenove in optimizacije spletnih mest državne uprave bo vzpostavljeno osrednje spletno mesto državne uprave gov.si in treba bo posvetiti posebno pozornost postavitvi spletnih strani v jezikih narodne skupnosti – italijanščini za državne organe, ki delujejo na narodnostno mešanem območju, za zagotovitev kvalitetnega uresničevanja pravic narodne skupnosti. Uprava Republike Slovenije za pomorstvo sodeluje v okviru prenove in optimizacije spletnih mest državne uprave.

Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo nima predpisanih obrazcev, povezanih s poslovanjem s strankami. Prav tako zaradi narave dela nima drugih obrazcev, ki bi bili v pomoč strankam. Objavljena je le vloga za dostop do informacij javnega značaja, ki pa ni prevedena v jezik narodnih skupnosti.

MOP pojasnjuje, da je ožji del ministrstva v letu 2018 za uresničitev aktivnosti tega ukrepa porabil 1.241,85 evra, od tega za prevode obrazcev v italijanski jezik 604,91 evra in v madžarski jezik 636,94 evra. V letu 2018 se je začel uporabljati Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.), na njegovi podlagi pa je bil sprejet Pravilnik o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih, povezanih z graditvijo objektov (Uradni list RS, št. 36/18 in 51/18 – popr.; v nadaljevanju: Pravilnik), ki je predpisal 23 obrazcev, ki jih določa Gradbeni zakon. Od tega je 10 obrazcev določenih za vloge v upravnih postopkih in ti so bili v letu 2018 vsi prevedeni v italijanski in madžarski jezik – tako da je bilo v italijanski jezik prevedenih 10 obrazcev in 10 obrazcev v madžarski jezik. Pravilnik predvideva tudi 11 obrazcev v zvezi z izdelavo projektne dokumentacije, ki mora biti v skladu z Gradbenim zakonom (Uradni list RS, št. 61/17 in 72/17 – popr.) izdelana v slovenskem jeziku, zato prevodi v italijanski in madžarski jezik v tem primeru niso potrebni. Prav tako po Pravilniku 2 obrazca, določena za izdajo odločb, ki jih določa Gradbeni zakon, nista bila prevedena v italijanski in madžarski jezik. Ministrstvo je v letu 2018 pripravilo tudi 4 dodatne obrazce, oblikovane na podlagi določb Gradbenega zakona, ki niso predpisani kot obvezni s Pravilnikom, so pa v pomoč uporabnikom upravnih storitev v zvezi s postopki, ki jih določa Gradbeni zakon, vendar niso bili prevedeni v italijanski ali madžarski jezik. Ožji del ministrstva ima skupaj 27 obrazcev, ki so na voljo v slovenskem jeziku (23 po Pravilniku ter 4 dodatno), od tega pa jih je 10 prevedenih, in sicer 10 v italijanski in 10 v madžarski jezik.

Na Geodetski upravi Republike Slovenije je bila v letu 2018 v zvezi s predpisanimi obrazci izvedena prenova obrazcev registra nepremičnin – dodana je bila nova dejanska raba dela stavbe, uvedeno je bilo evidentiranje prostorov. V ta namen je Geodetska uprava Republike Slovenije prenovila 7 različnih vprašalnikov registra nepremičnin v slovenskem, italijanskem in madžarskem jeziku. Vsebina vprašalnikov registra nepremičnin je predpisana z Uredbo o podatkih registra nepremičnin (Uradni list RS, št. 37/18). Enako so se prenovili tudi izpisi podatkov iz Registra nepremičnin, če jih lastnik nepremičnine zahteva v slovenskem, italijanskem ali madžarskem jeziku. Prenova se je izvedla v okviru rednih vzdrževalnih del informacijske rešitve registra nepremičnin. Geodetska uprava Republike Slovenije je ta ukrep izvedla v okviru rednih vzdrževalnih del informacijske rešitve registra nepremičnin, ki so se izvedla na podlagi javnega naročila. Ker postavka prevajanje obrazcev ni bila specificirana posebej, Geodetska uprava Republike Slovenije podatka o porabi sredstev za te aktivnosti ne more podati.

V zvezi z obrazci, ki niso predpisani, Geodetska uprava Republike Slovenije v letu 2018 ni predvidela dodatnih obrazcev v italijanski oziroma madžarski jezik. Skupno imajo 7 obrazcev –

vlog, ki so prevedeni tako v italijanski kot madžarski jezik. Geodetska uprava RS ima skupno 26 obrazcev v slovenskem jeziku, tako je treba prevesti še 19 obrazcev, kar je v teku v okviru portala eUprava pri MJU.

V drugih organih v sestavi MOP prevajanja obrazcev v jezike narodne skupnosti niso imeli.

Po podatkih **MGRT** Tržni inšpektorat Republike Slovenije nima predpisanih obrazcev, ima pa na spletni strani objavljena dva obrazca, prek katerih potrošnik lahko odda prijavo v zvezi z nepravilnim delovanjem in obrazec za oddajo pritožbe. To sta edina obrazca, ki ju uporablja inšpektorat, oba sta prevedena v jezika narodnih skupnosti.

Obrazec	Slovenski	Italijanski	Madžarski
Obrazec prijava	1	1	1
Obrazec pritožba	1	1	1
Skupaj	2	2	2

Tržni inšpektorat Republike Slovenije je konec leta objavil novoletno voščilo tudi v obeh jezikih narodne skupnosti.

Po navedbah **MNZ** sta bila v letu 2018 prevedena dva obrazca, in sicer obrazci volilnih kart za glasovanje po pošti na volitvah v državni zbor (slovenski-italijanski jezik in slovenski-madžarski) ter obrazci volilnih kart za glasovanje po pošti na lokalnih volitvah (slovenski-italijanski jezik in slovenski-madžarski). Skupno število prevedenih obrazcev ter skupno število obrazcev, ki so na voljo v slovenskem jeziku s področja registracije prebivalstva, javnih listin, zbiranja, združevanja in orožja, je 97.

3.7 Identifikacija težav in priprava načrta ukrepov za boljše delo policije na narodnostno mešanih območjih

Po podatkih **MNZ** je bil ukrep »Identifikacija težave in priprava načrta ukrepov za boljše delo policije na narodnostno mešanih območjih« načrtovan za leto 2015 in se izvaja kot trajna naloga. Policija na skupnih sestankih predstavnikov PU Koper in PU Murska Sobota s predstavniki italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti ugotavlja področja dela policije na dvojezičnih območjih, kjer bi v praksi lahko prišlo do določenih težav. Iz poročil za pretekla tri leta je moč ugotoviti, da je bilo sodelovanje s predstavniki in institucijami italijanske in madžarske narodne skupnosti na vseh nivojih zelo dobro (tako na nivoju vodje policijskega okoliša na »dvojezični« policijski postaji, do direktorja PU Koper in PU Murska Sobota). Tako je bilo tudi v letu 2018. Pritožb pripadnikov obeh narodnih skupnosti policija ni prejela, je pa v letu 2018 zasledila opozorilo predstavnikov italijanske narodne skupnosti glede zloženek oziroma zgibank, ki jih policisti predstavijo v dvojezičnih vrtcih in osnovnih šolah. Gre za gradiva na področju preventivnih projektov, ki so pripravljena samo v slovenskem jeziku. Aktivnosti za prevode treh preventivnih ukrepov v italijanščini in madžarščini (Policist Leon svetuje, Varna pot v šolo in domov, Ne pozabite na varnost) na MNZ že potekajo.

3.8 Zagotovitev vseh obrazcev, ki jih uporabljajo policisti, v jeziku narodnostnih skupnosti

MNZ pojasnjuje, da glede uporabe dvojezičnih obrazcev, ki jih pri svojem operativnem delu uporabljajo policisti, v letu 2018 ni bilo sprememb. V Register obrazcev MNZ, ki jih uporablja policija, je bilo vključenih 30 dvojezičnih obrazcev v italijanščini in 29 v madžarščini. Gre za obrazce na področju javnega reda in miru, prometa, kriminalističnih obravnav, prekrškovnih in pritožbenih zadev. Vsi obrazci se hranijo na sedežu Policijske uprave Koper oziroma Murska Sobota, policisti in kriminalisti lahko do njih dostopajo prek intraneta.

3.9 Jezikovno usposabljanje (tečaji v policiji 2014–2015)

Po podatkih **MNZ** skladno z 80. členom Zakona o organiziranosti in delu v policiji ter Načrtom izpopolnjevanj in usposabljanj v policiji od leta 2014 policija za javne uslužbenke PU Koper in PU Murska Sobota organizira tečaje italijanskega in madžarskega jezika.

V letu 2018 sta bila izvedena dva tečaja italijanskega jezika in en tečaj madžarskega jezika. Od marca do junija je potekal začetni tečaj italijanskega jezika za šest policistov PU Koper v obsegu 80 ur. Isti policisti so od oktobra do decembra 2018 opravili še 40-urni nadaljevalni tečaj italijanščine. Tečaja je izvedla uslužbenka Policijske akademije (profesorica italijanskega jezika) v prostorih PU Koper. Edini strošek obeh tečajev je bil nabava učnega kompleta za izvajalko.

Tečaj madžarskega jezika je bil tako kot v preteklih letih izveden prek postopka javnega naročila z zunanjim izvajalcem. Strošek tečaja madžarskega jezika je bil 2.550,00 evrov. Izveden je bil nadaljevalni tečaj, katerega se je udeležilo šest policistov PU Murska Sobota. Ker tečaj madžarskega jezika izvaja jezikovna šola, izbrana na javnem natečaju, je bilo konec leta 2018 že izvedeno vse potrebno za tečaj madžarskega jezika v letu 2019.

3.10 Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju

Po navedbah **MIZŠ** je pravi naslov ukrepa »Dvig kakovosti narodnostnega šolstva za madžarsko narodno skupnost v Sloveniji ter slovensko narodno skupnost na Madžarskem«.

Upravičeni stroški projekta so 360.000,00 evrov. Obdobje trajanja operacije je od 1. 6. 2016 do 31. 8. 2020.

Namen projekta je omogočiti otrokom, ki obiskujejo izobraževalno vertikalno v madžarskem in slovenskem jeziku, kakovosten, strokovno in pedagoško usposobljen učiteljski kader ter dodatno podporo k učenju. S tem bodo pripadnikom madžarske in slovenske manjšine in vsem otrokom zagotovljeni boljše možnosti izobraževanja v madžarskem in slovenskem jeziku, dvig ozaveščenosti, vključevanje v okolje in dodatne možnosti pri zaposlitvi. Namen projekta nadalje je nadgradnja oz. razvijanje jezikovnih in strokovnih kompetenc strokovnega kadra vzgojno-izobraževalnih zavodov v Prekmurju in Porabju ter dodatno razširjanje izobraževalnega sistema v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih zavodih v Prekmurju in Porabju.

Izvedene aktivnosti v letu 2018:

1. koordinacija projekta;

2. delna zunanja diferenciacija pri madžarščini kot drugem jeziku v Dvojezični srednji šoli Lendava;
3. strokovna pomoč učitelja asistenta na Dvojezični osnovni šoli Jožefa Košiča v Gornjem Seniku.

Za izvedbo naštetih aktivnosti je bilo v proračunskem letu 2018 za stroške plač in prispevkov namenjenih 49.174,72 evra. Udeleženci so bili učenci, ki obiskujejo Dvojezično srednjo šolo Lendava in Dvojezično osnovno šolo Jožefa Košiča na Gornjem Seniku.

4. Posebne metode izobraževanja za ohranjanje jezika in narodne identitete: v razna strokovna izobraževanja, ki so se izvajala na dvojezičnih VIZ v šolskem letu 2017/2018, je bilo vključenih naslednje število otrok in odraslih:
 - Likovne umetnosti, ki jo je v obsegu 46 pedagoških ur izvedel zunanji strokovnjak László Nemes, se je v šolskem letu 2017/2018 udeležilo 27 otrok.
 - Ljudske otroške igrice, ki jih je v obsegu 60 pedagoških ur izvedla zunanja strokovnjakinja Rita Dobriné Németh, se je v šolskem letu 2017/2018 udeležilo 18 otrok (6 otrok iz DOŠ Prosenjakovci – podružnica Hodoš in 12 otrok iz DOŠ Prosenjakovci – podružnica Domanjševci).
 - Igranja na citre, ki jih je v obsegu 100 pedagoških ur izvedel zunanji strokovnjak József Dányi, se je v šolskem letu 2017/2018 udeležilo 21 otrok (4 otroci iz DOŠ 1 Lendava in 17 otrok iz DOŠ Dobrovnik – otroška skupina in mladinska skupina).
 - Gledališke dejavnosti, ki jo je v obsegu 25 pedagoških ur izvedel zunanji strokovnjak Krisztián Meskó, se je v šolskem letu 2017/2018 udeležilo 6 otrok.
 - Recitatorskega krožka, ki ga je v obsegu 39 pedagoških ur izvedel zunanji strokovnjak István Schmiedt, se je v šolskem letu 2017/2018 udeležilo 90 otrok (47 otrok iz DOŠ 1 Lendava, 9 otrok iz DOŠ Prosenjakovci, 21 otrok iz DOŠ Dobrovnik in 13 otrok iz DOŠ Genterovci).
 - Lončarskih delavnic, ki jih je v obsegu 180 pedagoških ur izvedel zunanji strokovnjak Csaba Horváth, se je v šolskem letu 2017/2018 udeležilo 51 otrok (8 otrok iz DOŠ 1 Lendava, 16 otrok iz DOŠ 1 Lendava – podružnica Gaberje, 4 otroci iz DOŠ II Lendava, 10 otrok iz DOŠ Dobrovnik in 13 otrok iz DOŠ Genterovci).

Skupaj je bilo v izobraževanja tako vključenih 213 otrok iz Dvojezičnih VIZ Prekmurja.

5. Lončarskih delavnic, ki jih je v obsegu 18 pedagoških ur izvedel zunanji strokovnjak Csaba Horváth, se je v šolskem letu 2017/2018 udeležilo 241 otrok iz dvojezičnih vrtcev v Prekmurju.
6. Izobraževanja z naslovom Oblikovanje individualiziranega prilagojenega programa, ki jo je v petih sklopih (skupaj 30 pedagoških ur) izvedla zunanja strokovnjakinja Melinda Gellén, se je udeležilo 41 vzgojiteljic in pomočnic vzgojiteljic.
7. Izobraževanje: predstavitev dobre prakse – Medpredmetno načrtovanje, ki ga je izvedla zunanja strokovnjakinja Gyöngyike Kranjec, se je udeležilo 21 učiteljev iz DOŠ v Porabju.
8. Izobraževanje: predstavitev dobre prakse – Otroške rajalne igre in Igramo se izštevanke zbadljivke in šaljivke naših babic, ki ga je izvedla zunanja strokovnjakinja Alenka Toplak, se je udeležilo 8 vzgojiteljic iz dvojezičnih vrtcev v Porabju.
9. Strokovne konference za pedagoške delavce dvojezičnih šol in vrtcev Prekmurja se je udeležilo 104 pedagoških delavcev.
10. Skupni šolski dan za porabske in prekmurske dvojezične osnovne šole – Ohranjanje naravne in kulturne dediščine Prekmurja.
11. Izvedeni programi (strokovna izobraževanja) za osnovno šolo z otroki s posebnimi potrebami in njihove strokovne delavce.

Stroški za izvedbo aktivnosti, naštetih od 4. do 11. točke, z DDV: 26.088,45 evra.

12. Najem licence za uporabo e-gradiv v madžarskem jeziku na vseh dvojezičnih VIZ je v proračunskem letu 2018 stalo 539,56 evra.

13. Nabava sodobne IKT pri poučevanju za dolgoročno dvigovanje kakovosti izvedbe pouka – nakup tabličnih računalnikov, ki jih bodo uporabljali pri poučevanju na vseh dvojezičnih VIZ v Prekmurju. Stroški z DDV so znašali 19.618,14 evra.

3.11 Dvig jezikovnih kompetenc pedagoških delavcev v jezikih manjšin v šolah z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji in šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji

Po navedbah **MIZŠ** je pravi naslov ukrepa »Dvig kakovosti narodnostnega šolstva za italijansko narodno skupnost v Sloveniji ter slovensko narodno skupnost v Italiji«.

Upravičeni stroški projekta so 360.000,00 evrov. Obdobje trajanja operacije je od 1. 6. 2016 do 31. 8. 2020.

Pri razvoju italijanskega oz. slovenskega manjšinskega šolstva je bilo ugotovljeno, da je ključno nameniti nadaljnjo pozornost spremembam v šolski praksi glede na dane okoliščine, ko je le nekaterim učencem italijanščina oz. slovenščina prvi jezik, marsikomu drugi, pogosto pa tudi tuji učni jezik. V prihodnjih šolskih letih se bo izkazala potreba po nadgrajevanju sistema predvsem s poudarkom na razvoju sporazumevalnih in jezikovnih zmožnosti, ki so neločljivi del vseh predmetnih kompetenc učiteljev. Dognanja in dobre šolske prakse bi bilo potrebno povezati na vseh stopnjah šolanja – od vrtca do mature.

Zaradi omenjenih razlogov je potrebno razvijati nove modele učenja in poučevanja, pri katerih bi z vzgojitelji, učitelji in profesorji sodelovali tudi asistenti (materni govorci). V okviru projekta se v vrtcih in šolah z italijanskim učnim jezikom postopno uvaja ta model – aktivnost Gostujoči učitelj iz Italije v italijanskih šolah v Sloveniji in gostujoči učitelj iz Slovenije v slovenskih šolah v Italiji (skupaj okoli 4.000,00 evrov).

Človeški viri pri izobraževanju v materinščini so zelo pomemben dejavnik za kakovost poučevanja in reprodukcijo jezika. Učitelji se morajo jezikovno in terminološko izpopolnjevati ter pridobiti nova orodja, vezana tudi na uporabo sodobne IKT pri poučevanju za dolgoročno dvigovanje kakovosti izvedbe pouka. Pri aktivnosti »Nadgradnja terminoloških in didaktičnih spretnosti učiteljev/vzgojiteljev s pomočjo novih in modernih pripomočkov in aplikacij za italijanske šole v Sloveniji« gre za razvijanje novih oblik in metodologije poučevanja jezika in učenja, namenjenih osnovnošolcem in dijakom srednjih šol. Aktivnost se je izvajala od januarja do junija 2018 v OŠ in SŠ z italijanskim učnim jezikom. Vključno 4 predavateljice so sodelovale s šestimi šolami in so izvedle 96 ur predavanja.

V letu 2018 je poraba sredstev za izvedbo projekta 80.000,00 evrov, število učencev in pedagoških delavcev, vključenih v programe, pa 523 (v letu 2017 488).

3.12 Ugotovitev potreb odraslih po pripravi krajših programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti in razvoj programov s poudarkom na e-učenju

Realizacija, povezana z izvedbo programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti odraslih

1. **MIZŠ** je na podlagi ugotovljenih potreb brezposelnih oseb v sodelovanju z Republiškim zavodom za zaposlovanje v letu 2018 izpeljalo Javni razpis za financiranje neformalnih izobraževalnih programov za brezposelne v letu 2018. V JR so bili/so vključeni naslednji jezikovni programi in izpiti, ki zadovoljujejo potrebe tudi na dvojezičnem območju:

a. Italijanščina:

- italijanščina na ravni A1 (preživetvena raven),
- italijanščina na ravni A2 (vmesna raven),
- italijanščina na ravni B1 (sporazumevalni prag),
- italijanščina na ravni B2 (višja raven),
- italijanščina – poslovna konverzacija na ravni B2 (višja raven),
- italijanščina – osvežitveni tečaj na ravni A2 (vmesna raven),
- italijanščina – osvežitveni tečaj na ravni B1 (sporazumevalni prag) in
- italijanščina – osvežitveni tečaj na ravni B2 (višja raven).

Jezikovni programi so usklajeni z lestvico CEFR, ki je uradni kriterij znanja tujih jezikov v Evropski uniji. Jezikovni programi trajajo 60 ur. Trajanje in vsebina teh programov se lahko prilagodita predznanju udeležencev in potrebam na trgu dela, in sicer v obsegu največ 18 ur oziroma 30 %. V posamezno izvedbo jezikovnega programa je lahko vključenih največ 12 udeležencev.

b. Programi priprave na preverjanje znanja iz italijanskega jezika pri Državnem izpitnem centru (RIC).

Javnoveljavni programi tujih jezikov so objavljeni na <http://www.acs.si/index.cgi?m=51&id=143>. Financirala se je izvedba programov priprave na izpite iz tujega jezika, izvedenih od 1. 1. do 31. 10. 2018. Program priprave na izpit iz tujega jezika traja 30 ur, pri čemer se vsebina teh programov v obsegu največ 9 ur oziroma 30 % lahko prilagodi predznanju udeležencev. V posamezno izvedbo programa priprave na izpit iz tujega jezika je lahko vključenih največ 8 udeležencev.

c. Opravljanje izpita iz tujega jezika

Financiralo se je opravljanje izpita iz italijanskega jezika pri Državnem izpitnem centru od 1. 1. do 31. 10. 2018.

2. Iz sredstev ESS MIZŠ se v letih 2018 do 2022 izvaja javni razpis, s katerim se/se bo financiralo izvajanje jezikovnih programov za pridobitev oziroma izboljšanje jezikovnih zmožnosti odraslih. Tako bodo pokrite tudi potrebe na dvojezičnem območju, in sicer sporazumevanje v italijanskem in madžarskem jeziku na ravneh:

- A1 (preživetvena raven),
- A2 (vmesna raven),
- B1 (sporazumevalni prag),
- B2 (višja raven),
- poslovna konverzacija B2 (višja raven),
- konverzacija B1 (sporazumevalni prag),
- osvežitveni tečaj A1 (preživetvena raven),
- osvežitveni tečaj A2 (vmesna raven),

- osvežitveni tečaj B1 (sporazumevalni prag) in
- osvežitveni tečaj B2 (višja raven).

3.13 Posodobitev publikacij Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki se nanašajo na področje obveznega zdravstvenega zavarovanja, ter prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke

Po podatkih **MZ** je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije z namenom informiranja zavarovanih oseb o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v letu 2018 zagotavljal zavarovanim osebam na vseh uradnih dvojezičnih območjih, kjer delujejo tudi izpostave ali območne enote Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter v Splošni bolnišnici Izola, v tiskani obliki 7 zloženek v italijanskem in 7 zloženek v madžarskem jeziku z naslednjo vsebino:

- Vrste in obseg pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja,
- Pravica do storitev osnovne zdravstvene dejavnosti,
- Pravica do storitev specialistično ambulantne dejavnosti,
- Kartica zdravstvenega zavarovanja,
- Pravica do zdravstvenih storitev med začasnim bivanjem v Sloveniji,
- Pravica do načrtovanega zdravljenja v tujini,
- Kaj je dobro vedeti o zdravstvenem zavarovanju pred odhodom v tujino.

Dodatni stroški v zvezi s tem niso nastali.

Pri ukrepu »prevod spletnih strani nacionalne kontaktne točke v madžarski in italijanski jezik« Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2018 ni izvedel nobenih aktivnosti. Prevod spletne strani je predviden po posodobitvi vsebine spletne strani nacionalne kontaktne točke, torej po uvedbi predvidenih sprememb zakonodaje na področju zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja.

3.14 Ugotovitev, ali obstajajo italijanski in madžarski prevodi vseh obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči

Po podatkih **MP** so bile v okviru ukrepa izvedene naslednje aktivnosti:

1. Priprava Pravilnika o ovojnici za vročanje po pošti v pravnem postopku in Pravilnika o ovojnici za vročanje po pošti v kazenskem postopku
MP je bilo s strani UN 19. 5. 2015 seznanjeno z vlogo stranke, v prilogi katere je slednja posredovala sodbo Okrajnega sodišča v Lendavi, v kateri je sodišče podalo ugotovitev, da dvojezične kuverte za vročanje v pravnem postopku ne obstajajo.
Ker pravilniki, ki določajo vsebino in obliko ovojnic za vročanje po pošti v sodnih postopkih (Pravilnik o ovojnici za vročanje po pošti v pravnem postopku, Pravilnik o ovojnici za vročanje po pošti v pravnem in kazenskem postopku ter Pravilnik o ovojnici za vročanje po pošti v postopku vpisa v sodni register in postopku izbrisa iz sodnega registra brez likvidacije) za območja občin, kjer sta pri sodišču poleg slovenskega jezika uradna jezika tudi italijanski oziroma madžarski jezik, določajo obveznost obstoja in uporabe dvojezičnih ovojnic, v prilogi predpisa pa je bila določena le ovojnica v slovenskem jeziku, je ministrstvo aktivno pristopilo k izvedbi naloge v smislu zagotovitve vzorcev ovojnic v jezikih narodnih skupnosti. Zagotovili so prevode besedila vseh ovojnic, s katerimi se vročajo pisanja v sodnih postopkih, tako v italijanski kot v madžarski jezik.

Pri pripravi vzorcev dvojezičnih ovojnic je bilo ugotovljeno, da je besedilo na ovojnicah (predvsem na obvestilih strankam in sodišču) preobsežno in je (dvojezično) besedilo povsem nepregledno. Zato je ministrstvo pripravilo osnutka novih pravilnikov s predlogom, da so ta besedila skrajšana do največje možne mere in je dvojezična ovojnica ustrezno oblikovana na način, da slovenskemu besedilu sledi prevod v jezik narodne skupnosti, tek besedila pa je še vedno pregleden.

Oba pravilnika je minister za pravosodje izdal 28. 7. 2016, objavljena sta bila v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 53/16 z dne 5. 8. 2016, veljati pa sta začela 20. 8. 2016. Ministrstvo je novembra 2018 novo spremenjeno besedilo na ovojnicah ponovno posredovalo v prevod v jezik narodnih skupnosti. Prevode je ministrstvo v decembru že prejelo in jih posredovalo v verifikacijo okrožnim sodiščem na tem območju. Verifikacijo prevoda ovojnic s popravki je prejelo 29. 1. 2019 od Okrožnega sodišča v Murski Soboti in 4. 2. 2019 od Okrožnega sodišča v Kopru. V marcu je ministrstvo pristopilo k tehnični zagotovitvi in oblikovanju tega besedila na novih obrazcih za ovojnice za ta območja in jih bo zagotovilo v najkrajšem možnem času.

2. Identifikacija obrazcev, obrazcev, ki so predpisani in so namenjeni za uveljavljanje pravic strank v postopkih pred sodišči, ter zagotovitev njihovega prevoda v italijanski in madžarski jezik

MP je po pregledu predpisov iz svoje resorne pristojnosti identificiralo obrazce, ki jih je nato posredovalo v prevode. Pri identifikaciji obrazcev je izhajalo iz dejstva, da še vedno ni jasno sprejetega stališča o avtentičnosti obrazcev, ki so (bili ali bodo) prevedeni, saj kot takšni (tj. v prevodu) tudi niso bili objavljeni v Uradnem listu RS. Zato je pri identifikaciji izhajalo iz naslednjih predpostavk: (1) obrazec mora biti predpisan in objavljen v Uradnem listu in (2) obrazec je namenjen strankam za njihovo uporabo in uveljavljanje pravic v postopkih pred sodišči. V italijanski in madžarski jezik so bili tako prevedeni naslednji obrazci:

- Prošnja za dodelitev brezplačne pravne pomoči (BPP št. 1 in BPP št. 2);
- Navodila za izpolnjevanje prošnje za dodelitev brezplačne pravne pomoči;
- Zdravniško potrdilo o razlogih za odlog nastopa kazni zapora;
- Zdravniško potrdilo o razlogih za prekinitev oziroma podaljšanje prekinitve izvrševanja kazni.

3. Zagotovitev in objava prevodov obrazcev za pridobitev podatkov iz evidenc MP in uveljavljanje drugih pravic v postopkih, za katere je pristojno ministrstvo

MP se je že leta 2015 lotilo prevoda obrazcev, ki so namenjeni strankam za pridobitev podatkov iz evidenc, ki jih vodi MP, in za uveljavljanje pravic v postopkih, za katere je pristojno ministrstvo. Ministrstvo je tako zagotovilo prevode v italijanski in madžarski jezik ter jih objavilo na uradni spletni strani MP za naslednje obrazce:

- obrazec zahtevka za podatke iz kazenske evidence fizičnih oseb;
- obrazec zahtevka za podatke iz kazenske evidence pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških za fizične osebe;
- obrazec zahtevka za podatke iz skupne evidence kazenskih točk v cestnem prometu;
- obrazec zahtevka za podatke iz kazenske evidence pravnih oseb;
- obrazec zahtevka za podatke iz kazenske evidence pravnomočnih sodb oziroma sklepov o prekrških pravnih oseb;
- neobvezujoč obrazec za vložitev nadzorstvene pritožbe;
- obrazec zahteve za uveljavljanje odškodnine žrtvam kaznivih dejanj (skupaj z navodilom za izpolnjevanje tega obrazca);
- podrobnejšo vsebino preizkusnega izpita za odvetnike iz drugih držav.

Pri vseh prevodih obrazcev iz točke 2. in 3. gre za obrazce, ki so namenjeni strankam za uveljavljanje določenih pravic. Pri odločitvi, za katere obrazce se zagotovijo prevodi v jezika narodnih skupnosti, je ministrstvo torej izhajalo iz dejanskih potreb strank. V letu 2018 niso bili

zagotovljeni dodatni prevodi obrazcev v jezika narodnih skupnosti, kar pa ni razlog, da v prihodnje ne bi identificirali še katerega od obrazcev in zanj naknadno zagotovili prevoda. Znesek porabljenih sredstev za uresničitev aktivnosti v okviru ukrepa: 2.255,37 evra.

3.15 Vzdrževanje in vsebinsko dopolnjevanje spletnega portala Jezikovna politika Republike Slovenije

Po navedbah **MK** se je sofinanciranje spletnega portala »Jezikovna Slovenija« v okviru javnega razpisa izteklo z letom 2017, vendar je izvajalec Filozofska fakulteta (pod okriljem Univerze v Ljubljani; soizvajalca sta Institut »Jožef Stefan« in Znanstvenoraziskovalni center SAZU) v letu 2018 nadaljeval svoje delo, tj. vzdrževal in vsebinsko dopolnjeval ta portal, in sicer z lastnimi sredstvi. Ker portal deluje kot agregator informacij, ki izhajajo iz dela drugih ustanov, npr. državnih uradov, izobraževalnih in znanstvenih ustanov, so tako pomembne informacije na jezikovnopolitičnem področju še naprej na voljo vsem zainteresiranim in se poslanstvo portala ohranja. Poglavja vsebujejo besedilo, ki na kratko predstavi področje, vprašanja, na katera so odgovori zapisani v jezikovnopolitični svetovalnici, ter dodatne informacije za podrobnejšo seznanitev s področjem, ki so na voljo na spletu, a so razpršene po različnih straneh. Omogočeno je filtriranje po kategorijah, kot so dokumenti, ustanove RS in EU, strokovne ustanove, spletni portali, brošure, posnetki, jezikovni viri in koristne povezave. Ministrstvo je uredništvu portala tudi lani posredovalo pomembne relevantne dokumente za objavo.

3.16 Nadaljevanje (so)financiranja različnih dejavnosti za ohranjanje in promocijo italijanskega in madžarskega jezika v okviru rednih letnih kulturnih programov

Po navedbah **MK** je ministrstvo na podlagi 59. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo konec oktobra 2017 posredovalo osrednjima organizacijama madžarske in italijanske narodne skupnosti (to je Obalni samoupravni skupnosti italijanske narodnosti in Pomurski madžarski samoupravni narodni skupnosti) neposredna poziva za posredovanje predlogov kulturnih programov za leto 2018. Kulturna programa obeh narodnih skupnosti vključujeta dejavnosti z različnih področij kulture, tudi tiste, ki prispevajo k ohranjanju, razvoju in promociji materne jezika.

Ukrep se je v letu 2018 uspešno izvajal, načrtovana sredstva za ta namen so bila porabljena v celoti (131.619,00 evrov, proračunska postavka 131116 – Kulturna dejavnost italijanske in madžarske narodne skupnosti).

Ministrstvo je leta 2018 za ohranjanje, razvoj in promocijo italijanskega jezika namenilo 52.556,00 evrov, financirani so bili:

- izdaje, ki so tradicionalne, preverjeno kakovostne in predstavljajo pomemben vidik ustvarjalnosti italijanske narodne skupnosti (informativni list La Città, kulturni list La Voce di Crevatini, list Il Trillo in Il Trillo appuntamenti, list La Mandracchio in internetna stran Il Mandracchio Online);
- organizacija knjižnih predstavitev in tematskih večerov z avtorji in s tematiko, vezano na kulturno problematiko italijanske narodne skupnosti (jezik, leposlovje, kultura, umetnost in zgodovina matičnega naroda) ter drugo problematiko posebnega interesa in pomena za italijansko narodno skupnost;
- nakup knjižničnega gradiva v italijanskem jeziku za potrebe internih društvenih knjižnic pri skupnostih v Kopru, Izoli in Piranu, in sicer nakup periodike s področij leposlovja,

esejistike, kritičnih prispevkov, jezikoslovja, umetnosti, zgodovine in kulture matičnega naroda in italijanske narodne skupnosti v RS ter nakup drugega knjižničnega gradiva, pomembnega za ohranjanje in razvoj kulturne in jezikovne identitete italijanske narodne skupnosti;

- izvedba posebnih prireditev: Mesec kulture – Mese della cultura, teden knjige – Settimana del libro, teden italijanskega jezika – Settimana della lingua italiana;
- izvedba 19. literarnega in likovnega natečaja za dijake šol z italijanskim učnim jezikom ter s tem spodbujanje mladih k pisanju in razvijanju svojih jezikovnih sposobnosti;
- organizacija tečaja italijanskega jezika za začetnike;
- izvedba likovnega natečaja za otroke vrtcev;
- organizacija poletnega ustvarjalnega laboratorija za otroke;
- izvajanje ciklusa tematskih predavanj Laboratorio di storia isolana z naslovom Zgodovinske in pravne delavnice o zgodovini in pravicah italijanske manjšine ob 100. obletnici konca prve svetovne vojne;
- izvedba delavnic ob tednu italijanskega jezika.

Za ohranjanje, razvoj in promocijo madžarskega jezika je ministrstvo v letu 2018 namenilo 79.063,00 evrov, financirani so bili:

- izdaja otroškega madžarskega časopisa Kelepelő;
- izdaja stalnih pomurskih madžarskih publikacij in časopisov: Muratáj, Naptár;
- izdaja rokopisov: Dolnji in Gornji Lakoš nekoč;
- izdaja literarnih, lokalno-zgodovinskih oz. etnografskih študij in drugih vsebin;
- organizacija študijskih tekmovanj, kviza znanja, študijskega tekmovanja Petőfi Sándor, zgodovinskega kviza;
- organizacija recitacijskega tekmovanja in literarnega natečaja Szúnyogh Sándor;
- organizacija umetniških (gledaliških, lutkovnih, glasbenih) programov na temelju konkretnih programov oziroma sporazumov za vrtce ter za učence in dijake osnovnih in srednjih šol;
- organizacija raznih etnoloških in rokodelskih delavnic za izobraževalne ustanove in mlade na osnovi konkretnega usklajevanja (ob madžarskem nacionalnem prazniku, ob tednu otroka ipd.);
- organizacija poletnih taborov maternega jezika in drugih taborov, pomembnih za skupnost;
- izvedba poučnih predavanj;
- organizacija nagradnih študijskih potovanj za tekmovalce in nagrajence;
- organizacija priložnostnih gledaliških, glasbenih in folklornih programov za širše občinstvo v Lendavi oziroma Dobrovniku ter na temelju konkretnih dogovorov organizacija gledaliških, glasbenih in folklornih predstav na manjših odrih;
- organizacija prireditev za predstavitve pomurske madžarske kulturne ustvarjalnosti zunaj Pomurja, s posebnim poudarkom na Madžarskem in v drugih delih Slovenije ter programih za zamejske madžarske skupnosti (različni literarni, umetniški, gledališki programi, programi ljudske glasbe in poljudnoznanstvena predavanja v sodelovanju s partnerskimi ustanovami).

3.17 Nadaljevanje sofinanciranja občin na narodnostno mešanem območju

UN pojasnjuje, da je Vlada Republike Slovenije na dopisni seji 16. 5. 2018 sprejela Uredbo o določitvi podrobnejših namenov porabe in meril za izračun višine sredstev, ki pripadajo posameznim občinam oziroma občinskim samoupravnim narodnim skupnostim. Urad Vlade

Republike Slovenije za narodnosti je na podlagi uredbe v letu 2018 namenil 1.707.504,22 evra za sofinanciranje dvojezičnosti in uresničevanja ustavnih pravic avtohtone italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti v Mestni občini Koper in občinah Ankaran, Izola, Piran, Lendava, Moravske Toplice, Dobrovnik, Šalovci in Hodoš.

Sredstva za izvedbo dvojezičnega poslovanja občinskih uprav in organov občin so bila namenjena za stroške dodatka za dvojezičnost za zaposlene, stroške sejnin članov občinske komisije za vprašanja italijanske oziroma madžarske samoupravne narodne skupnosti, stroške priprave in objave dvojezičnega gradiva za seje občinskega sveta in njegovih delovnih teles ter prevodov, lektoriranja in objave občinskih predpisov, dvojezičnih obrazcev in drugega gradiva v jeziku italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti. Sredstva za izvedbo dejavnosti in programov občinskih samoupravnih narodnih skupnosti so bila namenjena za stroške delovanja sveta svetov samoupravnih narodnih skupnosti, njihovih organov in strokovnih služb, materialne stroške poslovanja ter programske stroške, ki vključujejo lastne programe, stroške stikov z matičnim narodom in materialne stroške, v skladu z letnim programom svetov občinskih samoupravnih narodnih skupnosti, če to ni v nasprotju z zakonom. V okviru materialnih stroškov so se upoštevali med drugim tudi stroški za dvojezične oglase, objave in gradiva.

4 POROČILO O REALIZACIJI DRUGIH UKREPOV, KI NISO ZAJETI V NAČRTU UKREPOV

Ne glede na ukrepe, sprejete z Načrtom ukrepov Vlade Republike Slovenije za izvajanje predpisov na področju dvojezičnosti 2015–2018, so nekateri resorji izvedli dodatne aktivnosti, ki prispevajo oziroma bodo prispevali k uresničevanju dvojezičnosti v praksi:

MK:

1. Podpora programom za knjižnice, ki izvajajo dejavnosti za pripadnike avtohtonih narodnih skupnosti

Načrt ukrepov med pravnimi podlagami za izvajanje dvojezičnosti v RS navaja tudi Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15; ZKnj-1), ki ureja javno službo na področju knjižnične dejavnosti in ki določa, da splošne knjižnice na narodnostno mešanih območjih zagotavljajo pripadnikom italijanske in madžarske narodne skupnosti komuniciranje v njihovem jeziku. Splošne knjižnice na omenjenih območjih pripravljajo program dejavnosti v soglasju s predstavniki narodnih skupnosti.

ZKnj-1 v 25. členu določa, da splošne knjižnice na narodnostno mešanih območjih izvajajo knjižnično dejavnost tudi za potrebe narodnih skupnosti, in sicer poleg dodatnega nakupa knjižničnega gradiva tudi zagotavljanje komunikacije v knjižnici v jeziku narodnih skupnosti, razvijanje bralne kulture, usposabljanje uporabnikov, prireditve v jeziku skupnosti ipd. Knjižnično dejavnost za madžarsko narodno skupnost na podlagi 25. člena Zknj-1 izvajata Knjižnica – Kulturni center Lendava ter Pokrajinska in študijska knjižnica v Murski Soboti, za italijansko narodno skupnost pa Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Mestna knjižnica Izola in Mestna knjižnica Piran.

Splošne knjižnice na dvojezičnem območju pri svojem delovanju in poslovanju z uporabniki dosledno upoštevajo z Ustavo Republike Slovenije določeno dvojezičnost (knjižnično gradivo, napisi, komuniciranje, obrazci, povezani s poslovanjem, nudenje splošnih informacij in informacij o ter iz knjižničnega gradiva, spletna stran, prireditve itd.). Znanje jezika narodne skupnosti je v sistemizaciji delovnih mest v splošni knjižnici določeno kot posebni pogoj za zasedbo delovnega mesta.

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 73/03, 70/08 in 80/12) v 14. členu določa, da sta za vsako narodno skupnost na voljo največ dva strokovna delavca z aktivnim znanjem jezika skupnosti, zato se morajo knjižnice pri načrtovanju kadrovskih potreb uskladiti oz. se dogovoriti o skupnem zagotavljanju dejavnosti za potrebe narodnosti.

Projekti bralne kulture in knjižnične vzgoje za pripadnike narodne skupnosti (delavnice, prireditve in druge dejavnosti knjižnice) potekajo dvojezično ali v jeziku narodne skupnosti. Ministrstvo prednostno podpira predvsem dvojezične projekte bralne kulture. Tudi projekte informacijskega opismenjevanja uporabnikov pripadnikov narodne skupnosti knjižnica izvaja dvojezično ali v podvojeni jezikovni obliki (npr. tečajji uporabe informacijske tehnologije in informacijskih virov, zlasti elektronskih, izdaja informativnih publikacij in priročnikov s področja uporabe elektronskih virov, projekti za razvoj informacijske pismenosti na domačih straneh knjižnice ipd.). Usposabljanje zaposlenih za delo s pripadniki narodne skupnosti poteka z organizacijo ali udeležbo na konferencah, tečajih, okroglih mizah, delavnicah in drugih podobnih oblikah usposabljanja s ciljem, da zaposleni pridobijo nova strokovna znanja in sposobnosti za delo s pripadniki narodne skupnosti. Morebitne druge dejavnosti za pripadnike narodne skupnosti določi knjižnica glede na svoje izkušnje in potrebe pri izvajanju dejavnosti (npr. posebne akcije za promocijo dejavnosti, digitalizacija gradiva, ki je kulturna dediščina narodne skupnosti, vključevanje v medkulturno sodelovanje itd.). Posebni projekti: domoznanski portal Kamra, namenjen projektom digitalizacije domoznanskega gradiva, je dostopen v slovenskem,

italijanskem, madžarskem in angleškem jeziku. Knjižnice na narodnostno mešanih območjih imajo v zbirkah precej domoznanskega gradiva v jezikih narodnih skupnosti, ki ga postopno digitalizirajo in objavljajo na portalu. Dostopnost e-knjig v italijanskem jeziku: Osrednja knjižnica Srečka Vilharja pripadnikom italijanske narodne skupnosti v celotni Istri omogoča neposreden dostop do e-knjig v italijanskem jeziku prek portala MLOL – La biblioteca digitale italiana in Istria. Glavni cilj Italijanske digitalne knjižnice v Istri je približati elektronsko knjigo vsem pripadnikom italijanske narodne skupnosti v Istri, tako slovenski kot hrvaški, in na ta način tvorno prispevati k ohranjanju italijanske narodne skupnosti, njene jezikovne in kulturne entitete na celotnem območju Istre.

MK je v letu 2018 namensko financiralo knjižnično dejavnost za potrebe narodnih skupnosti s 130.674,00 evri s PP 131126 – Knjižničarstvo. Ministrstvo je Osrednji knjižnici Srečka Vilharja Koper sofinanciralo tudi nakup novega bibliobusa v višini 180.000,00 evrov, ki je bil predan v uporabo v letu 2018. Omenjeni bibliobus med drugim obiskuje tudi šole z italijanskim učnim jezikom. Poleg tega namenja država splošnim knjižnicam, ki izvajajo posebne naloge za italijansko in madžarsko narodno skupnost, tudi sredstva za podporo usklajenemu razvoju knjižnične dejavnosti po 55. členu ZKnj-1. Po tem členu Zknj-1 država namenja splošnim knjižnicam tudi sredstva za delni nakup knjižničnega gradiva. Dejavnost splošnih knjižnic so sicer dolžne financirati občine, in to za vse prebivalce na območju, ki ga pokriva posamezna knjižnica, tudi za pripadnike narodnih skupnosti. To velja tako za nakup knjižničnega gradiva, ko mora občina kot ustanoviteljica ali pogodbeni partnerica poskrbeti, da bo knjižnica z ustreznim nakupom v ustreznem razmerju skrbela za nakup knjižničnega gradiva za potrebe narodne skupnosti, in tudi za druge dejavnosti knjižnice, ki jih mora občina financirati tudi za pripadnike narodnih skupnosti. Tako so sredstva države, ki so namenjena zvišanju nivoja storitev knjižnic za potrebe narodnih skupnosti, dodatna podpora sistematičnemu delovanju splošnih knjižnic za narodni skupnosti.

2. Promocija jezikov narodnih skupnosti na področju medijske dejavnosti

Načrt ukrepov med pravnimi podlagami za izvajanje dvojezičnosti v RS navaja tudi Zakon o medijih (ZMed; Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16 in 39/16). Ta v 19. členu določa, da je odgovorni urednik lahko oseba, ki ima izkaz o aktivnem znanju italijanskega oziroma madžarskega jezika, v primeru ko gre za medij madžarske ali italijanske narodne skupnosti. Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 (ReNPJP14-18, Uradni list RS, št. 62/13) v okviru cilja »Zagotovitev pogojev za učinkovito jezikovno in siceršnjo družbeno integracijo govorcev manjšinskih jezikov« navaja tudi ukrep o promociji jezikov avtohtonih narodnih skupnosti na področju vzgoje in izobraževanja, informiranja in medijske dejavnosti, kulturne dejavnosti in znanstvenega raziskovanja.

MK sofinancira produkcijo oddaje RTV Slovenija »Alpe–Donava–Jadran – Podobe iz srednje Evrope«, ki je mozaična oddaja z najdaljšo tradicijo v Evropi. Oddaja od leta 1982 nastaja v sodelovanju regionalnih in nacionalnih televizijskih centrov Bavarske, Avstrije, Švice, Italije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije ter predstavlja edinstven projekt v evropskem medijskem prostoru. Do sedaj je bilo v oddaji objavljeno več kot 3500 prispevkov, ki obsegajo prikaz dežel in ljudi, navad, posebnosti ter zgodb o tem, kar ločuje in povezuje prebivalce na območju Alp, Donave in Jadrana. Oddaja se predvaja iz šestih studiev javnih televizij, to so: hrvaška televizija HRT, madžarska televizija MTVA, RAI Furlanija - Julijska krajina, RAI Južna Tirolska, bavarska televizija BR in Televizija Slovenija TV SLO2. Oddaja se predvaja v slovenskem, italijanskem, nemškem, hrvaškem in madžarskem jeziku. Gre za primer dobrih medkulturnih medijskih praks, ki potrjuje pomembno vlogo medijev na področju medkulturnega dialoga. MK je v letu 2018 za sofinanciranje oddaje namenilo 10.500,00 evrov (javni poziv, proračunska postavka 131079 – Programi RTV za tujino – zakonska obveznost na podlagi drugega odstavka 30. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenija).

MGRT:

Državni zbor je 15. 7. 2013 sprejel Resolucijo o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 (v nadaljnjem besedilu: Resolucija). V okviru cilja »Zagotovitev pogojev za učinkovito jezikovno in siceršnje družbeno integracijo govorcev manjšinskih jezikov« Resolucija postavlja v okviru cilja »Zagotovitev pogojev za enakopravno javno rabo in razvoj italijanskega ali madžarskega jezika na območjih občin, v katerih živita italijanska ali madžarska narodna skupnost« med drugimi ukrepi tudi ukrep »Uresničevanje varstva potrošnikov tudi v italijanskem in madžarskem jeziku na dvojezičnih območjih«, za izvajanje katerega je pristojno MGRT.

Navedeni ukrep se izvaja na podlagi 2. člena Zakona o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15, 55/17 – ZKoliT in 31/18; ZVPot), v skladu s katerim mora podjetje s potrošniki poslovati v slovenskem jeziku, na območjih, kjer avtohtono živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, pa tudi v jeziku narodne skupnosti. Procesu poslovanja, v katerih mora podjetje na dvojezičnih območjih uporabljati tudi jezik narodne skupnosti, so podrobneje določeni s Pravilnikom o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost (Uradni list RS, št. 78/08; v nadaljnjem besedilu: Pravilnik). Tako Pravilnik določa, da mora podjetje poleg slovenskega uporabljati tudi jezik narodne skupnosti pri podajanju osnovnih informacij glede značilnosti, prodajnih pogojev, namembnosti, sestave in uporabe izdelka ali storitve, v cenikih, če so predpisani s posebnim zakonom (npr. Zakon o gostinstvu), ter v obvestilih o obratovalnih časih. Z vidika določil ZVPot in Pravilnika je bilo v letu 2018 na območjih, kjer živijo pripadniki madžarske in italijanske narodne skupnosti, opravljenih 14 nadzorov v gostinskih obratih. Ugotovljene so bile kršitve, povezane z neoznačitvijo obratovalnega časa in neoznačitvijo cenika storitve oziroma ponudbe v madžarskem oziroma italijanskem jeziku. Ker so kršitelji ugotovljene nepravilnosti nemudoma odpravili, so bila potrebna zgolj opozorila (tri) po Zakonu o prekrških. Na podlagi opravljenih pregledov Tržni inšpektorat Republike Slovenije ugotavlja, da na področju uporabe jezikov narodnih skupnosti ni zaznati večjih kršitev, ugotovljene kršitve pa so dejansko posledica nepoznavanja zakonskih zahtev, in ne namernega izogibanja le-tem.

MNZ:

V Policijski upravi Koper v letu 2018 ni bilo izkazanih potreb po izvajanju predpisov v italijanskem jeziku na območju dvojezičnega poslovanja zaradi potreb narodne manjšine. Tudi v Policijski upravi Murska Sobota v letu 2018 ni bilo izkazanih potreb po izvajanju predpisov v madžarskem jeziku na območju dvojezičnega poslovanja zaradi potreb narodne manjšine.

Direktorat za policijo in druge varnostne naloge v MNZ, ki je pristojen za sprejemanje in reševanje pritožb zoper delo policistov, v 2018 ni obravnaval nobenega primera pritožbe zoper policista, ki bi se nanašal na okoliščine v zvezi z dvojezičnim poslovanjem policije oziroma policistovo neupoštevanje predpisov o rabi italijanščine oziroma madžarščine.

5 SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MF	Ministrstvo za finance
MGRT	Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MK	Ministrstvo za kulturo
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MO	Ministrstvo za obrambo
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
MP	Ministrstvo za pravosodje
MZ	Ministrstvo za zdravje
MZI	Ministrstvo za infrastrukturo
UN	Urad Vlade Republike Slovenije za narodnosti